

## Novega zveznega prezidenta bomo volili 5. maja

Vprašanje volitev novega zveznega prezidenta je že nekaj časa sililo v ospredje, nenadna smrt dosedanjega prezidenta dr. Körnerja pa je postavila to vprašanje na neposredni dnevni red.

Na temelju ustavnih določil je ministrski svet na svoji seji v torek sklenil, da bodo volitve v nedeljo, dne 5. maja. Hkrati je bilo določeno, da se vsi z volitvami povezani zakoniti roki začnejo s 1. marcem, kandidate pa je treba predlagati vsaj tri tedne pred dnevom volitev, to je do 13. aprila.

V zadnjem času je bilo slišati glasove, ki so se zavzemali za to, da bi prezidenta ne volilo neposredno ljudstvo kakor je predpisano v ustavi, marveč da bi ustavo spremenili tako, da bi volitev izvedli le poslanci parlamenta in člani zveznega sveta. Končno pa sta se obe vladni stranki zedinili, da zaradi trenutnih političnih ali kakšnih drugih vidikov ne kaže spreminjati ustavnih določil in je zato padla odločitev, da bo prezidenta tudi tokrat spet izvolilo ljudstvo direktno s splošnimi volitvami. Za razliko od drugih volitev je po predpisih zakona udeležba pri volitvah zveznega prezidenta za vse volilne upravičence obvezna.

## Churchillovo mnenje še vedno odločilno

Po odstopu Edena s položaja ministrskega predsednika je tako v Angliji kot tudi v svetovni javnosti prevladovalo mnenje, da se je s tem zaključila doba dosedanje angleške politike, ki je predvsem na bližnjem vzhodu privedla Anglijo do občutnega poraza. Pričakovati je bilo, da bo za novega predsednika vlade imenovan človek, ki ne bo obremenjen z dediščino dosedanje zavožene politike. Vendar se je končno izkazalo, da ostane stvar popolnoma pri starem.

Za novega predsednika vlade je bil namreč proti vsemu pričakovanju imenovan večkratni minister MacMillan, medtem ko so favorita Butlerja popolnoma izločili iz splošnega političnega vodstva — postal je notranji minister in čuvar državnega pečata — ker je bil baje v sueški krizi »premehak«. Pravijo, da je pri izbiri novega predsednika dokončno odločilo mnenje bivšega ministrskega predsednika Churchilla. Poleg nepričakovane imenovanja MacMillana pa je Angleže in svetovno javnost iznenadilo še dejstvo, da je položaj zunanje ministra tudi v novi vladi prevzel Selwyn Lloyd, kateremu poleg Edena pripisujejo največjo krivdo na zavoženi politiki zadnjih mesecev.

Splošno prevladuje mnenje, da je ostalo po odstopu Edena v bistvu vse pri starem in da bo tudi vnaprej vodila državne posle stara vlada — le pod novim vodstvom.

**Belfast.** — Na podlagi zakona, po katerem je dobila vlada v Severni Irski posebna pooblastila, so internirali že več ljudi, ki so jih osumili, da delajo za ilegalno organizacijo Irske republikanske armije. Po nedavnih napadih pripadnikov te organizacije v raznih krajih dežele so do sedaj internirali skupno okrog 100 ljudi.

## Skupen korak koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov

Pooblaščen po svojih odborih so se v torek, dne 15. januarja 1957 sestali na Dunaju zastopniki Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij na Koroškem za koroške Slovence ter zastopniki Hrvatskega kulturnega društva za gradiščanske Hrvate ter

»Narodni svet koroških Slovencev« in »Zveza slovenskih organizacij na Koroškem« v zastopstvu slovenske manjšine na Koroškem ter »Hrvatsko kulturno društvo« v zastopstvu hrvatske manjšine na Gradiščanskem si dovoljujejo v smislu člena 34 avstrijske Državne pogodbe z dne 15. maja 1955 nasloviti na šefe diplomatskih misij Sovjetske zveze, Združenega kraljestva, Združenih držav Amerike in Francije na Dunaju naslednje pismo:

Po členu 34 Državne pogodbe poteče rok za uradno tolmačenje Državne pogodbe po štirih veleposlanikih s koncem tega meseca. Iz tega razloga si dovoljujemo opozoriti štiri veleposlanike na dejstvo, da do danes niso bile izdane nobene izvršne odredbe k členu 7 avstrijske Državne pogodbe, ki zadeva pravice slovenskih in hrvatskih manjšin. V izčrpnih spomenicah z dne 11. oktobra 1955 in 5. novembra 1955 smo avstrijski zvezni vladi, v šolskem vprašanju pa poleg tega še v posebnih vlogah na pristojno ministrstvo za pouk, predali konkretne predloge za uresničitev člena 7 avstrijske Državne pogodbe. Spomenice so bile posredovane tudi štirim veleposlanikom. Ob obletnici podpisa Državne pogodbe dne 15. maja 1956 smo urgirali rešitev naših tozadevnih vlog.

Naša zvezna vlada je za realizacijo člena 7 avstrijske Državne pogodbe določila poseben ministrski komite pod predsedstvom gospoda zunanje ministra. Ta komite pa še ni prišel preko pripravljanih razgovorov o šolskem vprašanju in naročila gospodu zveznemu ministru za pravosodje, da pripravi izvršne zakone k § 3 člena 7 avstrijske Državne pogodbe. Pač pa razvijajo tako imenovani »Österreichische Schutzverbände«, kakor »Kärntner Schulverein Südmärk« na Koroškem, »Alpenländischer Kulturverband« na Štajerskem in razne »Landsmannschaften« in »Elternvereinigungen« neovirano »dejavnost, ki meri na to, da odvzame hrvatskemu ali slovenskemu prebivalstvu njegov značaj in pravice kot manjšine«. V ta namen so se celo povezale v »Arbeitsgemeinschaft der österreichischen Schutzverbände«. To prizadevanje je deležno najmočnejše podpore tudi v velikem delu deželnega tiska na Gradiščanskem in Koroškem. Omeniti moramo tudi, da so sodišča sodnih okrajev s slovenskim, hrvatskim ali mešanim prebivalstvom do sedaj načelno odklanjala posamezne poskusne vloge in obravnave v slovenskem ali hrvatskem uradnem jeziku.

Ker je realizacija člena 7 avstrijske Državne pogodbe za naše manjšine življenjskega pomena, smatramo za svojo pravico in svojo dolžnost, da prosimo štiri veleposlanike v smislu člena 34 avstrijske Državne pogodbe, da še pred potekom 18-mesečnega roka posvetijo svojo pozornost uresnitvi člena 7 avstrijske Državne pogodbe.

Dunaj, dne 15. januarja 1957.

Narodni svet koroških Slovencev

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

za koroške Slovence;

Hrvatsko kulturno društvo za gradiščanske Hrvate

## Vprašanje razorožitve v Glavni skupščini OZN

Ta teden je razpravljala Glavna skupščina OZN spet o vprašanju, o katerem so razgovarjali že pogostokrat in pred vsemi mogočimi forumi — namreč o vprašanju splošne razorožitve. V bistvu tudi na tem zasedanju ni prišlo do odločilnih sklepov, marveč so posamezni delegati le tolmačili svoja gledanja na to vprašanje.

Kot prva in gotovo tudi kot najbolj pomembna govornika sta nastopila ameriški delegat Lodge in sovjetski zastopnik Kuznecov. Oba sta ponovno tolmačila že znana načrta Amerike in Sovjetske zveze ter poudarila, da je potreba po razorožitvi zelo pereča vprašanje, ki da ga je nujno treba rešiti, nista pa povedala tega, zakaj potem ne preidejo od besed k dejanjem, ko pa so vendar na obeh straneh soglasnega mnenja. Tako Lodge kakor tudi Kuznecov sta obrazložila obširna predloga, ki obsegata vsak po pet točk, v katerih so zapopadeni v glavnem

stari predlogi za prepoved poskusov z jedrskim orožjem, za uporabo jedrske energije v mirne namene, za omejitve oborožitve, za nadzorstvo nad razorožitvijo, za zmanjšanje vojaških izdatkov in za druge podobne ukrepe. Njuna govora sta izzvenela v tem, da je vsekakor mogoče doseči tako nadzorstvo nad oborožitvijo, ki bo lahko zadovoljilo obe prizadeti strani.

Zastopniki drugih dežel so v glavnem povedali isto kot ameriški in sovjetski delegat ter so skušali njune predloge izpopolniti še z lastnimi obrobni opazkami. Zaključek razprave o splošni razorožitvi so predvideli za konec tega tedna.

Ravno med razpravo o razorožitvi v Glavni skupščini OZN je bilo v Washingtonu objavljeno zanimivo stališče ameriškega senatorja Huberta Humphreya, ki je svojo vlado pozval, da bi v svoj razorožitveni načrt vključila predlog za od-

## Ob opozorilu štirim predstavnikom

Dne 27. t. m. poteče rok 18 mesecev, v katerih so po členu 34 Državne pogodbe predstavniki Sovjetske zveze, Velike Britanije, Združenih držav Amerike in Francije na Dunaju tako rekoč uradni tolmači avstrijske Državne pogodbe. V tem svojstvu naj bi dajali avstrijski vladi navodilo, tehnični nasvet in objasnitev, ki bi bili eventualno potrebni, da se zagotovi hitro in uspešno izvedbo pogodbe v smislu njenega besedila in duha. Ta dan bo torej s prenehanjem zadnjega »varuštva« velikih štirih končno izginila zadnja sled odvisnosti naše države.

Napačno bi bilo tolmačenje apela koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov na štiri predstavnike, da naj posvetijo svojo pažnjo uresnitvi člena 7, kakor da bi manjšini ne bili veseli prenehanja odvisnosti naše države. Menda ni nihče tako iskreno želel odhoda zasedbenih oblasti, kakor mi koroški Slovenci, ker smo od strani zasedbene sile že vse bolj občutili kolonialne metode ravnanja z odvisnimi narodi. Številni procesi proti našim ljudem so zgovoren dokaz za to. Zato se tudi z vsem ostalim avstrijskim ljudstvom veselimo, da bo kmalu odstranjen tudi ta zadnji znak nesvobode naše države in je to naše veselje iskreno.

Če smo se koroški Slovenci skupaj z gradiščanskimi Hrvati kljub temu obrnili na predstavnike štirih in jih opozorili na nerešeno vprašanje člena 7, potem zaradi tega, ker je pač to vprašanje za nas življenjskega pomena in smo dolžni storiti vse, kar bi moglo pospešiti uresnitev nam v Državni pogodbi zajamčenih pravic. Pri tem se dobro zavedamo, da je v svetu danes nerešenih nebroj važnejših vprašanj, vemo tudi, da ima tudi naša država reševati bolj tehtne zadeve; toda vidimo tudi, da so prav v zadnjem času v ospredju vprašanja obstoja ljudstev in njihovih mest v družini narodov. Ob velikem interesu naše države za svojo manjšino v Južnem Tirolu in še posebno za madžarsko ljudstvo in njegove človečanske svoboščine pa se nam zdi, da so prav tako pereči tudi življenjski interesi našega ljudstva. Pravo je namreč nedelivo in je v nasprotju z resnično demokracijo sleherni teptanje pravic človeka in naroda, tudi majhnega in neznanega!

Mi pa doživljamo dejansko vsak dan močnejše okrnjevanje naših pravic, da je govorjenje o kakršni koli zaščiti odnosno enakopravnosti manjšin v naši državi naravnost smešno. Baš nasprotno je sleherni, ki se upa tudi le ponižno zagovarjati v Državni pogodbi zajamčene pravice manjšin, izpostavljen besu nemških šovinistov, ki na žalost precej močno obvladajo javno mnenje, ali gre potem za borbo proti dvojezičnemu solstvu ali pa za napade zaradi zahteve po slovenskem uradnem jeziku. Vemo, da bodo ti krovi zavpili tudi to pot in nas dolžili ne-lojalnosti. Toda ta njihov krik je tako dolgo neupravičen, kakor dolgo s svojim bujskanjem proti manjšinam dejansko ovirajo lojalno izvajanje člena 7. Rovarjenje proti izvajanju obveznosti iz Državne pogodbe je za našo državo bolj nevarno, kot pa proinje za pomoč pri izvajanju določil Državne pogodbe! To naj bi si zapomnili vsi v posameznih »Schutzverbänden« združeni nacionalisti, ki so že enkrat s kršitvijo nekdanje državne pogodbe in z nacionalistično politiko upropastili našo državo.

hod ameriških in sovjetskih vojaških sil iz Nemčije. Ta predlog je toliko bolj zanimiv, ker je tudi sovjetski delegat Kuznecov v OZN predlagal, naj bi se oborožene sile Amerike, Sovjetske zveze, Anglije in Francije na nemškem ozemlju tekom leta 1957 zmanjšale za eno tretjino.

Jutri se srečamo vsi v Celovcu na **Slovenskem plesu!**

# Gomulka in Višinski

Razvoj novih odnosov med Cerkvijo in državo na Poljskem

Po oktobrskih spremembah na Poljskem je svetovni tisk razširil novico, da bo varšavski nadškof kardinal Višinski kmalu obiskal Rim. Sedaj pa je vatikansko državno tajništvo sporočilo, da je ta obisk odložen, kakor kaže zaradi tega, ker se Vatikan ne strinja z zamislijo in željo poljskega kardinala Višinskega, da bi prišlo med Poljsko in Vatikanom do konkordata in da bi bili s tem vzpostavljeni novi odnosi med socialistično Poljsko in katoliško cerkvijo.

V tej zvezi je zanimiv članek, ki ga je napisal G. Pieraccini v italijanskem listu »Avanti«, v katerem nakazuje tudi možnosti razvoja novih odnosov med katoliškimi in socialističnimi množicami na Poljskem. Ko v članku med drugim postavlja tudi vprašanje, ali bo na Poljskem nastala neka katoliška stranka, pravi pisec:

V zelo katoliški Poljski bi bilo naivno misliti, da ni nikogar, ki bi mislil na to. Toda kljub temu, da nekateri o tem diskutirajo, menim, da ni možnosti za to hipotezo. Menim celo, da si odgovorni katoličani ne postavljajo, vsaj za sedaj, tega problema. Reči je treba nasprotno, da so oni, s kardinalom Višinskim vred, do sedaj ravnali z veliko spretnostjo in z veliko previdnostjo. V sedanjih razmerah bi bilo na Poljskem skrajno težko organizirati neko katoliško stranko. Imeli smo, res je, gibanje naprednih katoličanov »Pax«, ki je podpiralo režim tudi v najbolj trdih letih. Toda Vatikan je gledal s skrajnim nezaupanjem na gibanje Pax, kakor da bi šlo za krivoversko gibanje, kakor da je šlo za izraz ideološkega in verskega popuščanja na pol komunističnih osnovah. Menim, da je vloga tega gibanja končana. Problem poljskega katolicizma in poljske države je danes v tem, da najde neko osnovo sporazuma, ki naj da katoličanom vsa jamstva verske svobode, ki pa naj vključijo katoličane v socialno življenje dežele in jih spremeni v tvoren element obnove in narodnega napredka. V nasprotju s kardinalom Mindszentyjem je kardinal Višinski dokazal, da se zaveda možnosti in meja, in da ima zelo razvit čut za politiko.

Po svojem povratku v Varšavo se on ni prepustil hrupnim manifestacijam izrazito političnega značaja. Ni se pojavil na balkonu, razen v notranjosti nadškofijskega dvorca; ni hotel spremeniti svoje »prve maše« v Varšavi v javno politično manifestacijo. Ravnal je diskretno in previdno. V nasprotju z madžarskim kardinalom izhaja poljski kardinal iz socialnih struj katolicizma in je, takoj po svoji vrnitvi, imel pred očmi strahotno lekcijo v Budimpešti. S svojim delom je do sedaj tiho podprl Gomulkove napore; podpora, ki je bila jasna zlasti pri imenovanju poljskih škofov na bivšem nemškem ozemlju. Res

je, da se je pri tem, z običajno cerkveno tenkočutnostjo, uporabila formula, ki še ne pomeni pravnega priznanja poljskih zapadnih meja, nedvoumno pa gre za neko prvo priznanje »de facto«. Škofe niso imenovali kot škofe omenjenih sedežev, ampak kot »splošne vikarje poljskega kardinala« v »onih sedežih«. Vsakršen umik je možen; vendar pa so danes, prvič po vojni, poljski škofje tam, kjer so bili nekoč nemški škofje, in to predstavlja zelo važen korak za utrditev enotnosti vseh Poljakov.

Akcija kardinala in katoličanov more imeti precejšen vpliv na podeželju, med kmeti, ki so bili do sedaj, zlasti v poslednjih letih, zelo nasprotni režimu. Kardinal prav gotovo ne more hoteti tega, kar hoče Gomulka in Združena delavska stranka. Ta dva moža z veliko politično razsodnostjo, revolucionar Gomulka in kardinal Višinski, imata nujno znatno različne cilje, toda oba imata živ čut za dejanske možnosti.

Poljska se danes trudi, da bi našla svojo avtonomno, nacionalno pot v socializ-

em in da si povsem ponovno pridobi svojo nacionalno neodvisnost na temelju odnošajev vzajemne enakopravnosti z ZSSR v okviru prijateljstva in sodelovanja med socialističnimi deželami. Na tej poti je že napravila pomembne korake in dosegla velike uspehe. Toda gre za pot, ki je polna težav, ki jih ne moremo prezreti. Treba je premagati tudi znatno nezaupanje od strani Rusov, premagati razpoloženje, ki na Poljskem pogosto meji v nekaterih krogih na najbolj zagrenjen nacionalizem. Napredovati je treba v največji narodni enotnosti, z veliko umerjenostjo in čutom za ravnotežje. Če bodo dosegli to enotnost, se bo tudi graditev socializma mogla razvijati v vedno širših oblikah, s sodelovanjem vedno širših plasti prebivalstva. In na Poljskem more, prvič v zgodovini, dozoreti srečanje katoličanov s socialističnimi množicami v izgradnji nove družbe. Nihče pa ne more prezreti, da je vprašanje zadržanja katoličanov povezano v precejšnji meri ne samo z voljo Poljakov, ampak tudi z voljo Vatikana.

## V nedeljo volitve v poljski Sejem

Pojutrišnjem bodo na Poljskem parlamentarne volitve. Spričo dejstva, da se vršijo razmeroma kmalu po političnih spremembah, do katerih je prišlo lani oktobra pred dogodki na Madžarskem, glasilo poljske združene delavske stranke upravičeno ugotavlja, da bodo te volitve glede poteka in rezultatov velikega mednarodnega pomena. List opozarja, da je mogoče socializem na Poljskem in vzajemnost Poljske s socialistično skupnostjo sveta utrditi samo na ta način, da ubere Poljska svojo lastno poljsko pot v socializem, ki pa jo še z velikimi težavami išče.

V predvolilni kampanji so politične stranke v široki agitaciji obrazložile svoje programe. Tri stranke, združena delavska stranka, kmečka stranka in demokratična stranka, nastopajo skupno v okviru narodne fronte, izven te pa je postavila svoje kandidate stranka neodvisnih. V novi poljski Sejem — ta-

ko se imenuje poljski parlament — bo od skupno 723 postavljenih kandidatov izvoljenih 459 poslancev. Med kandidati je samo 83 bivših poslancev, vsi ostali pa so novi večinoma mlajši ljudje. Že v tem se nazorno odražajo korenite spremembe, ki so nastale v zadnjih mesecih na vseh področjih družbenega življenja na Poljskem.

Vodilne osebnosti Poljske v pripravah za volitve niso prikrivale težkoč, s katerimi se mora poljski narod spoprijeti. Predsednik vlade Cyrankiewicz je na volilnem zborovanju poudaril, da v gospodarskem položaju Poljske ni takih rešitev, ki bi dale takojšnje rezultate. Prebroditi moramo — je dejal — letošnje leto, v katerem se je nagrmadilo več težav kot kdaj koli doslej. Tudi Gomulka je odkrito opozoril na velike gospodarske težave in poudaril, da jih bo mogoče premagati le z vztrajnim delom vseh poljskih državljanov.

## Jugoslavija pričakuje letos več tujih letoviščarjev

Avstrijsko-jugoslovanski razgovori o razširitvi tujskega prometa

Zastopniki turističnih in prometnih organizacij iz Avstrije in Jugoslavije so na sestanku v Zagrebu razpravljali o možnosti razširitve tujskega prometa med obema državama. Pričakujejo, da bo letos zaradi ugodnejših pogojev za bivanje avstrijskih turistov v Jugoslaviji in zaradi znižanja cen v gostinstvu obiskalo Jugoslavijo znatno več avstrijskih letoviščarjev kakor lani. Zato so na zagrebškem sestanku razpravljali tudi o možnosti uvedbe novih avtobusnih zvez, konkretno pa se bodo o tem posvetovala in dogovorila avstrijska in jugoslovanska prometna podjetja. Z jugoslovanske strani so tudi podvzeli vse, da se poenostavi izdajanje potnih dokumentov za avstrijske turiste.

Tujskoprometne organizacije na Hrvaškem in v Sloveniji bodo za intenzivnejšo propagando za obisk jugoslovanskih letoviških krajev izdale vrsto publikacij, ki bodo vsebovale tudi pregled vseh pomembnejših prireditev v letošnjem letu, zlasti pa bodo v njih nakazane možnosti za bivanje in letovanje, za avtomobilski

turizem, za lov in ribolov ter za vse druge panoge turizma v Jugoslaviji.

Pa ne samo iz Avstrije, tudi iz zahodnoevropskih držav, posebno iz Danske, Norveške in Holandske pričakujejo letos v Jugoslaviji več gostov. Kakor poroča Jugopres, se je na Danskem prijavilo samo za krožna potovanja po Jugoslaviji že nad 2000 oseb v 80 skupinah. Prijavilo se je tudi že 1200 Norvežanov, iz česar sklepajo, da bo obisk iz Norveške letos mnogo večji. Holanci se zanimajo predvsem za krožno potovanje iz Münchena v Opatijo, Split, Dubrovnik, Sarajevo, Zagreb in nazaj v München, mnogi Norvežani pa bodo letovali na Jadranu. Iz Švedske se je prijavilo že 60 skupin, iz Anglije pa bo od majnika naprej prispela vsak drugi teden po ena skupina letoviščarjev z letali na Jadran, kjer bodo prebili po dva tedna. Švicarji se najbolj zanimajo za krožno potovanje po morju od Benetk vzdolž Dalmacije do Dubrovnika, letoviščarji iz Zahodne Nemčije pa žele svoj dopust preživeti v manjših in cenejših letoviških Istri in severnega Jadrana.

## Jugoslovanski paviljon na Koroškem velesejmu

Trgovinska zbornica Slovenije se bo skupno s trgovinsko zbornico Hrvaške letos udeležila štirih velesejmov v Avstriji, in sicer Koroškega velesejma v Celovcu, spomladanskega in jesenskega v Gradcu in velesejma v Innsbrucku.

Glede blagovne izmenjave v okviru teh velesejmov računajo, da se bo po obsegu in vrstah blaga tudi letos gibala približno v istih mejah kakor lani, ko so tozadavni trgovski zaključki dosegli okoli 50 milijonov šilingov vrednosti na obeh straneh. To blagovno izmenjavo v okviru navedenih velesejmov smatrajo gospodarski krogi v obeh deželah za pomembno zlasti zaradi tega, ker lahko zajame za obe strani

zanimive in koristne artikle, ki v splošni trgovinski pogodbi med Avstrijo in jugoslavijo niso zapopadani. V tem okviru dobavlja Jugoslavija Avstriji predvsem sadje in zelenjavo, mineralno vodo in razno drugo blago, Avstrija pa izvažava v Jugoslavijo raznovrstne industrijske izdelke.

Kakor poroča Ljudska pravica, namepravajo jugoslovanski izvozniki zgraditi na velesejmskem prostoru v Celovcu svoj lastni paviljon, čigar prostori bodo v prvi vrsti služili kot sejmsko razstavišče, mimo tega pa bodo v njih tudi razne prireditve, razstave in druge kulturne manifestacije.

PO ŠIRNEM SVETU

**Aman.** — Opazovalci OZN so začeli raziskovati položaj na izraelsko-jordanski meji. Jordan namreč trdi, da se izraelske čete koncentrirajo vzdolž jordanske meje. Zastopnik OZN je izjavil, da bodo opazovalci poslali poročilo generalnemu sekretarju OZN Hammarskjöldu.

**Peshavar.** — Predsednik sirijske vlade Kuaatli je končal obisk v Pakistanu in odpotoval v Indijo. Pred odhodom iz Pakistana je izjavil, da je njegov obisk v Pakistanu utrl pot sodelovanju in medsebojni pomoči med obema državama. Posebej je poudaril, da se bo okrepilo kulturno in gospodarsko sodelovanje med Pakistanom in Sirijo.

**Bruselj.** — Unija belgijskih rudarjev je pozvala belgijske rudarje na stavko iz protesta proti sedanjim razmeram in slabim varnostnim napravam v belgijskih rudnikih, ki so v preteklem letu zahtevali prav zaradi zastarelih in nezadostnih varnostnih naprav številne človeške žrtve. Poleg tega pa rudarji tudi zahtevajo nove odredbe glede pokoinin rudarjev.

**Kairo.** — Egipčanska vlada bo zahtevala od Generalne skupščine OZN, naj v skladu z resolucijami Generalne skupščine o takojšnjem in brezpogojnem umiku tujih vojaških sil določi skrajni rok, do katerega se morajo umakniti izraelske čete z egipčanskega ozemlja. V Kairu pričakujejo, da bo ta zahteva egipčanske vlade dobila najširšo podporo v OZN. Prav tako menijo, da je treba izvesti umik brez obotavljanja, da ne bi prišlo do komplikacij v času, ko bo suezski prekop sposoben sprejeti prve ladje.

**Washington.** — Tu so se razširile vesti, da namerava predsednik Eisenhower povabiti britansko kraljico Elizabeto II. in novega ministrskega predsednika MacMillana na obisk v ZDA. Doslej te vesti še niso bile uradno potrjene.

**London.** — Bivši predsednik britanske vlade Anthony Eden je odložil tudi svoj poslanski mandat. Eden se je uveljavil v britanskem političnem življenju dobrih 33 let. Britanska kraljica mu je ponudila častni naziv paira, ki ga dajo običajno predsednikom britanske vlade, ko se umaknejo s tega položaja, vendar je Eden to odklonil in se umaknil v zatišje.

**Ženeva.** — V Ženevi je bil pod predsedstvom komisarja OZN za begunce Lindta sestanek predstavnikov mednarodnih organizacij, ki se ukvarjajo z vprašanjem madžarskih beguncev. Na zasedanju je prišla do izraza zaskrbljenost v zvezi z razmestitvijo teh beguncev v naši državi. Število beguncev v taboriščih širom Avstrije namreč še vedno narašča, ker jih le počasi odpravljajo v druge evropske in izvenevropske države.

**Pariz.** — Maroški časniki poročajo, da so se začeli v francoski Mavretaniji upori in vstaje domačinov, ki zahtevajo priključitev te kolonije k neodvisnemu Maroku. Na čelu vstaje je odbor domačinov, ki je objavil razglas prebivalstvu, v katerem ga poziva na boj za priključitev Sahare, Mavretanije in dela francoskega Sudana k neodvisnemu Maroku. Razglas izraža solidarnost z vsemi severnoafriškimi narodi, zlasti pa z odločnim bojem Alžircev za nacionalno neodvisnost.

**Ankara.** — Jutri se bo pričela v Ankari konferenca držav članic Bagdadskega pakta. Sestanka se bodo udeležili predstavniki Pakistana, Turčije, Iraka in Perzije. To bo tretji sestanek predstavnikov vlad držav Bagdadskega pakta.

**New York.** — Generalna skupščina OZN je sprejela dve resoluciji o Koreji, ki sta bili pred tem že izglasovani v političnem odboru. Prva resolucija priporoča, naj se nadaljujejo prizadevanja za združitev Koreje na podlagi splošnih volitev pod nadzorstvom OZN. Za resolucijo se je izreklo 57 držav, 8 jih je glasovalo proti, 9 pa se jih je vzdržalo glasovanja.

### GOSPODARSKI DROBIŽ

#### Jugoslovanska linijska plovba

Jugoslovanska linijska plovba — Jugolinija, ki ima svoj sedež na Reki, je danes največje jugoslovansko pomorsko podjetje. Jugolinija poseduje 38 preokooceanskih linijskih ladij s skupno 207.000 ton nosilnosti. Te ladje so vključene v sedmih rednih progah, ki vežejo Jugoslavijo s svetom.

#### Svetovne smeri petrolejskega izvoza

Po podatkih OZN za leto 1955 je 53,4 milijona ton surovega mineralnega olja odšlo s Srednjega vzhoda v Evropo po Sueškem prekopu, 33 milijonov ton po naftovodih, nobena pošiljka nafte pa ni potovala v Evropo okoli Rta dobre nade (okoli Afrike). Približno 8,6 milijona ton petroleja je s Srednjega vzhoda odšlo v Severno Ameriko po Sueškem prekopu, 6,3 milijona ton pa okoli Rta dobre nade. Iz karibskih pristanišč (Srednja Amerika) so prepeljali v Združene države Amerike 58 milijonov ton nafte, v Evropo pa 20 milijonov ton.

# Jože Plečnik VELIKI SIN MALEGA NARODA

Čeprav bi bil čez nekaj dni praznoval že 85-letnico svojega življenja, je smrt iztrgala pred nedavnim umrlega arhitekta Jožeta Plečnika sredi dela, kajti mojster je kljub visoki starosti še vedno neumorno delal in uresničeval svoje velike načrte tako kot profesor in učenik dolge vrste mladih slovenskih arhitektov, kakor tudi kot arhitekt, ki je skozi desetletja preoblikoval lice slovenske prestolnice — Ljubljane. Niso zaman umetnostni zgodovinarji smatrali Ljubljano že za Plečnikovo Ljubljano, saj ji je vtisnil pečat svojega ustvarjanja na vseh koncih in krajih in bodo njegove zgradbe in ureditve tudi po njegovi smrti prepričljivo dokumentirale njegovo neminljivo umetnost.

Plečnikovo življenje in njegovo delo uvrščajo v tri obdobja: Dunaj, Praga in Ljubljana. V vseh treh prestolnicah je zapustil bogate spomenike svoje ustvarjalnosti, povsod pa je oblikoval tudi sebe, da je končno postal tisto, kar smo imeli v njem Slovenci: naš največji arhitekt.

Svoje prvence je ustvaril Plečnik na Dunaju, kjer si je leta 1898 svoj sloves tudi utrdil, ko je izvršil dekoracije za jubilejno razstavo v Rotundi. V letih 1903 do 1905 je sredi Dunaja postavil znamenito Zacherlovo trgovsko hišo, ki je bila za tedanje dobo eno najbolj napredno zgrajenih poslopij takratne avstrijske monarhije. Po njegovih načrtih so postavili tudi več manjših stavb in vil v zunanjih mestnih četrtih, leta 1907 je uredil razstavo dunajske Secesije, leto pozneje pa je skupno s kiparjem Engelhartom postavil Luegerjev spominski vodnjak. Prav tako je zgradil Plečnik tudi prvo betonsko cerkev v vsej Avstriji. Na Dunaju si je pridobil tak ugled, da so ga trikrat predlagali za profesorja arhitekture, vendar je velikomemška miselnost dosegla, da je bil predlog za Plečnika — Slovenca — odklonjen, zaradi česar je prišlo celo do stavke dijakov.

V Pragi, kjer je bil najprej profesor na umetnostni obrtni šoli, si je Plečnik ustvaril neminljiv sloves s preureditvijo Hradčanov, sedeža novo porojene Češkoslovaške. Tudi tukaj so nastala številna velika in manjša dela in Plečniku je uspelo, da je s svojim delom dal posebno smer češki arhitekturi. Vendar pa je ostal ves čas najtesneje povezan z domovino, zato je leta 1920 odklonil vabilo za profesorja na praški univerzi, ker se je raje odzval povabilu novoustanovljene univerze v Ljubljani, kjer je prevzel stolico za arhitekturo in ji ostal zvest do svoje smrti.

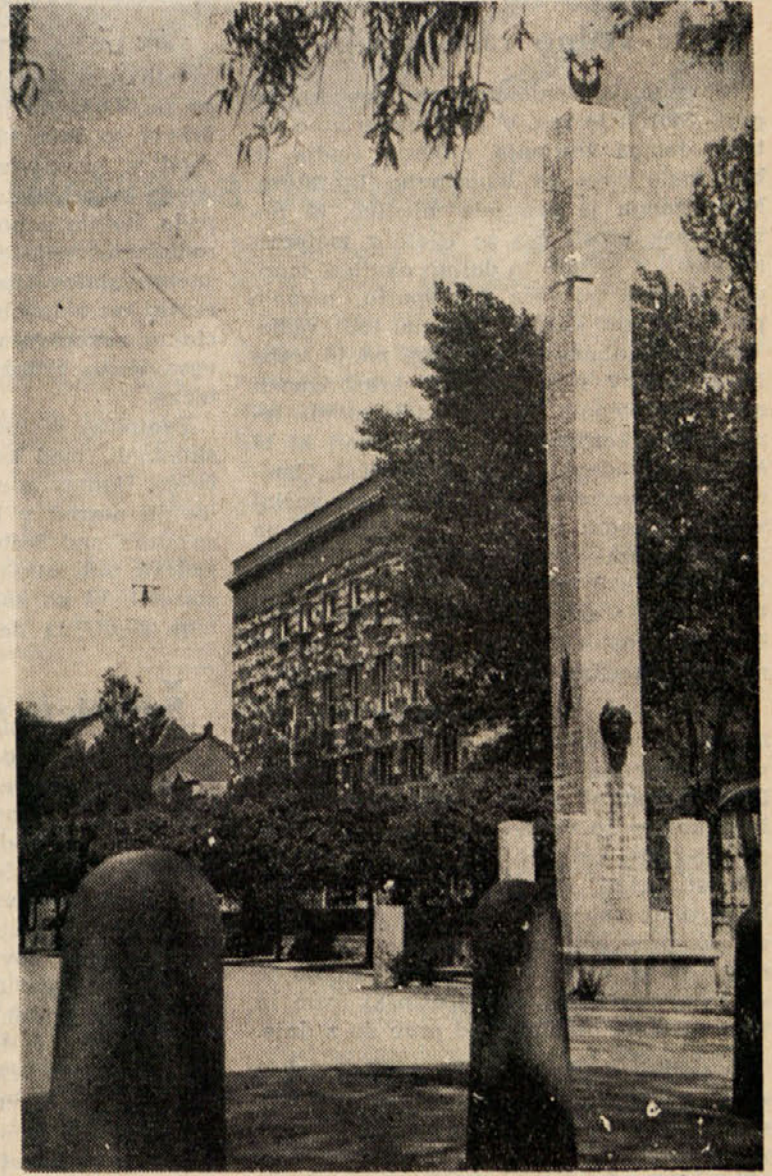
Ljubljani, prestolnici Plečnikove ožje domovine, je veliki mojster posvetil vse svoje sile. Kot arhitekt je dal Ljubljani popolnoma novo lice in so univerzitetna knjižnica, Žale, Tivoli, Tromostje, Križanke, Trnovo ter cela vrsta drugih del le člani v dolgi verigi stvaritev, ki pričajo o velikem poslanstvu Plečnika. Kot profesor pa je z vero v svoje poslanstvo užgal in razplamtel ogenj na skromnem ognjišču mlade slovenske univerze, na kateri je bil nepogrešen učitelj generacijam slovenskih arhitektov.

Plečnik, ki je ljubil naravo in spoštoval vsako človeško delo, ki je bilo ustvarjeno po zakonih lepote, je s svojim posegom prerodil slovensko arhitekturo, da je pričenjalo klitni seme, ki ga je zasejal, in to kljub tesnim prilikam in pogostemu nasprotovanju. Njegova dela obsegajo vse stopnje od oblikovanja drobnih predmetov in grafike pa do največjih zasnov. Mnoge njegove ideje, ki spadajo mogoče med najpomembnejše tistega časa, pa so ostale nepoznane, ker je Plečniku manjkala važna posebnost — pripadnost velikemu narodu. Obseg njegovih stvaritev je tako velik, da ga dolgo ne bo mogoče oceniti v vsej velikosti, zato se more v podeljenih mu častnih naslovih odražati tudi le del priznanja, ki ga je bil deležen doma in v svetu. Bil je častni doktor ljubljanske in dunajske univerze, član Slovenske Akademije znanosti in umetnosti,

dopisni član Češke Akademije znanosti in dopisni član Royal Institute of British Architects ter je prejel Prešernovo nagrado.

Slovenci Plečnika lahko brez vseh pridržkov štejemo med svoje največje duhove. Ostal nam bo v spominu kot mož, ki je utrl pota slovenski arhitekturi in je žlahtno preobrazil slovensko prestolnico. Spominjali pa se ga bomo tudi kot genija, ki je za svoje ustvarjanje doma in tudi drugod po svetu ves čas sprejemal najžlahtnejše sokove iz kristalno čiste ga vrelca domače slovenske zemlje.

**Tudi Napoleonov trg z Univerzitetno knjižnico v ozadju je delo velikega mojstra Jožeta Plečnika**



## KULTURNE DROBTINE

### Skrb Jugoslavije za kulturo manjšin

Iz Novega Sada poročajo, da je svet za kulturo pri izvršnem svetu Vojvodine odobril predlog o ustanovitvi dramskega študija z madžarskim učnim jezikom. V tem študiju, ki bo delal pri Narodnem gledališču v Subotici, se bodo šolali igralci za dramske ansamble madžarske narodne manjšine v Jugoslaviji.

### V Berlinu izdajajo novo slavistično glasilo

Novi list za slavistiko so pričeli izdajati v vzhodnem Berlinu. List Zeitschrift für Slavistik izdaja Akademija znanosti Nemške demokratične republike. Novi list bo Nemcem posredoval znanje o slovenskih narodih in objavljal dela nemških in drugih slavistov ter obravnaval vprašanja iz slovenskih književnosti in drugo v ustrežajočo stroko spadajočo problematiko. Med drugim je glasilo objavilo študijo o Schillerjevi liriki v zgodnjih ruskih prevodih ter razpravo Schiller in češki narodni preporod.

dijo o Schillerjevi liriki v zgodnjih ruskih prevodih ter razpravo Schiller in češki narodni preporod.

### Njegoš in Meštrovič v filmu

Črnogorsko filmsko podjetje bo snemalo dva dokumentarna filma, v katerih bo prikazano umetniško delo velikega črnogorskega pesnika Njegoša in svetovno znanega kiparja Meštroviča. Filma, za katera je napisal scenarij znani črnogorski književnik Ratko Djurovič, bodo začeli snemati že v kratkem in je svet za prosveto in kulturo LR Črne gore odobril izdatno subvencijo.

### Bogdan Grom razstavlja v Trstu

Slovenski akademski slikar Bogdan Grom je odprl v tržaški galeriji Rossoni novo razstavo svojih del. Predstavil se je s svojimi najnovejšimi deli, med katerimi je večina motivno vezana na slovensko primorsko pokrajino med Trstom in Devinom. Razstava bo odprta do 26. januarja.

### Veličastna uprizoritev „Aïde“

V milanski Scali so začeli novo gledališko sezono z uprizoritvijo Verdijeve »Aïde«, za katero so bile vstopnice razprodane že več mesecev vnaprej, na črni borzi pa so jih prodajali tudi za 60.000 lir. Predstava je bila po oceni publike in kritike edinstvena. Nastopali so najboljši pevci, predstava je trajala polne štiri ure in pol, sodelovalo pa je več sto stativov.

### V Benetkah bo svetovni gledališki kongres

Prihodnji mednarodni gledališki kongres bo letos v Benetkah, je sklenil izvršni odbor Mednarodne zveze za gledališka raziskovanja. Kongres bodo organizirali Italijani, ki bodo ob tej priložnosti priredili tudi spominske svečanosti v proslavo 250. obletnice znamenitega komediografa Carla Goldonija. Predvidena je posebna razstava ter uprizoritev izbranega sporeda Goldonijevih in drugih del.

Dr. MIRT ZWITTER

## Južna Tirolska — manjšinski problem Nemcev

(Ob desetletnici italijansko-avstrijskega sporazuma v Parizu)

Ostala kmetijska proizvodnja je manj pomembna. Čeprav pridelujejo žito do 1600 metrov morske višine, služi vendarle večinoma samo za domačo uporabo, v zadnji dobi pa se pridelovanje žita celo močno umika na račun intenzivnega travništva in živinoreje v višinskih legah, sadjarstva in vrtnarstva v dolinah.

Popolnoma izjema je Pustertal: Tu se največ prideluje ječmena, ovsu in predvsem krompirja. V Brunecku, glavnem središču doline, ima svoj sedež močna druga gojišča semenskega krompirja, ki ga prodajajo vsled ugodnih pogojev svoje višinske lege in transporta v toplejše kraje skoraj za potrebe vse širne Italije in tudi še v tujino, da celo preko morja v Afriko in na Srednji vzhod.

Na splošno je tudi poljedelstvo visoko razvito, prekaša po uporabi umetnih gnojil večino italijanskih pokrajin ter je opremljeno z najnovejšimi pridobitvami kmetijske tehnike. Enoosni gorski traktorji, motorne kosilnice in brizgalne srečaš lahko do najvišjih gorskih kmetij, prav tako pa je opaziti povsod moderna zbirna gnojlišča ter tudi na visokih strmih pobočjih namakanje travnikov in pašnikov s pomočjo modernih namakalnih na-



Na vseh javnih poslopijih Južne Tirolske so dvojezični napisi

urejene in napredno vodene zadrage, čeprav je večina njih ustanovljena šele v najzadnjih letih.

Do leta 1918 je bila Južna Tirolska izrazito kmečka pokrajina. Šele priključitev k Italiji je prinesla močan razvoj modernega gospodarstva in je treba priznati, da so Italijani investirali v deželo ogromne denarje. Predvsem v izgradnjo vodnih sil za pridobivanje elektrike, v daljnovode, elektrifikacijo železnic in dežele. Izredno negovane in moderno napeljene so tudi ceste, ki odpirajo skoraj zadnje naselje modernemu prometu ter so tako omogočile izreden razvoj in vzpon tujskega prometa. Po statističnih podatkih iz leta 1951 se preživlja 41 % prebivalcev z zaposlitvijo v kmetijstvu in gozdarstvu, 25 % jih živi od trgovine, prometa in tujskega prometa, 23 % od industrije in obrti, 6 % v svobodnih poklicih ter 5 % v javni službi. Pri tem je važna ugotovitev, da je 90 % vsega poljedelstva in vinogradništva v rokah nemških Južnih Tirolcev, skoraj izključno pa so v njihovih rokah gozdovi in planine, obrati za predelavo lesa, hoteli in gostinski obrati ter obrt v manjših mestih in na podeželju. V trgovini in obrti daje Nemcem močno oporo povezava z avstrijskim in predvsem nemškim zaledjem. Nemške in avstrijske industrijske in trgovske firme imajo kot zastopnike za pokrajino in večinoma za vso Italijo skoraj izključno tirolske Nemce, ki na ta način kontrolirajo zelo pomemben del trgovine.

Posebne ugodne pogoje za razvoj in pomen ima še turizem v vseh oblikah: Zaradi lepote zemlje, južnjaškega okolja, zaradi ugodnega in milega podnebja in ne nazadnje iz nacionalnih vzrokov prihajajo v velikih masah preko vseh cest in z železnico turisti iz Avstrije in Nemčije ter vsaj mimogrede na poti v centralno Italijo z ostalega severa in zapada. Obratno pa pomeni za južne pokrajine države in za pomembna vlemesta industrijskega severa Italije izlet in bivanje v Južni Tirolski že poset alp ter osvežitev v gorskem zraku, zraven pa še ogled tirolske kmečke romantike in pravtako ne najzadnje krepitev italijanskega vpliva v obmejni pokrajini... Oboje pa spretno koristijo domačini, o katerih pravijo, da je ta dvojna uslužnost že močno vplivala na njihov značaj!

Skoraj izključno sad novejših dobe in v rokah Italijanov, predvsem velikih državnih in na pol državnih koncernov je vseh vrst industrija v Južni Tirolski. Gre za že omenjene velike vodne centrale, ki omogočajo tudi dobro razvito kemično industrijo, proizvodnjo aluminija, magnezija itd. Takšne tovarne ima mogočni italijanski koncern Montecatini, tovarno avtomobilov in motorjev je postavila znana tvrdka Lancia iz Torina, karoserije dela znana tovarna Viberti itd.

(Nadaljevanje sledi)

## Zanimivo in lepo knjigo še vedno radi berejo

Pravijo, da zanimanje za lepo knjigo gine. Morda je res. V času neverjetno hitrega tempa življenja najdejo ljudje le bolj malo časa za leposlovnno literaturo. Motorizacija je prevzela mladino, ki porabi vsak prosti čas za izlete z motornimi vozili v bližnjo in daljno okolico, mnogo mladine posveča čas športu, nemalo pa izpodrinja knjigo kino in tudi radio. Vzrok nezanimanju za knjigo pa je treba iskati tudi v neki duševni brezbriznosti ali recimo lenobi. Še več pa je morda temu krivo, ker ponekod ni nikogar, ki bi knjige posredoval in jih priporočal. Omarje naših prosvetnih knjižnic so po večini zaprte, nikogar ni, da bi se žrtvovali in knjige razprašali ter jih izposojevali. V tem je naša velika hiba, da ležijo knjige, boljše ali slabše urejene, v nezakurjenih društvenih prostorih, kjer samevajo in sanjajo v zapuščenosti.

Mnogo več razveseljivega bi lahko bilo na tem področju, če bi posvečali temu vprašanju več zavestnejše pozornosti. Dejstvo namreč je, da ljudje zanimivo in lepo knjigo še vedno radi berejo, če pridejo do nje. Od več strani sem imel priložnost slišati, da so ljudje s knjigami, ki so si jih nabavili s knjižnim darom Slovenske prosvetne zveze, izredno zadovoljni ter so jih zares veselili. Pravili so, da so se knjig razveselili vsi družinski člani in jih z užitkom prebirajo od prve do zadnje.

Naslednji doživljam je še posebej dokaz za to ugotovitve. Nedavno tega sem obiskal znanca kmeta, ki mu je delo in skrb za gospodarstvo vsebina življenja. Vse leto, od zgodnje pomladi skozi vroče poletne dneve do pozne jeseni se peha od zore do mraka rosan in potan, stalno zaposlen. Povsod je zraven: na polju, na travniku, v gozdu, v hlevu in skednju, povsod je potrebna njegova delovna roka in razum, posebno še, ker tudi pri tem kmetu primanjkuje potrebnih delovnih moči. Le zelo malo mu preostaja prostega časa, zelo malo si more privoščiti oddiha. Kljub obilni zaposlitvi pa ne zanemara svoje izobrazbe. Kratke urice, ko se more tekom poletja učasiti, izkoristi, da prebere svoje strokovno glasilo, prebere svoj časopis in še kakšne druge liste, da je o najvažnejših dogajanjih na tekočem. Priložnostno obišče kakšno strokovno predavanje in včasih si privoščiti nedeljski izlet, da si v drugih krajih ogleda vzor na napredna gospodarstva.

Tudi pozimi na kmetih dela ne zmanjka. Nekoliko več počitka pa je le. Večeri so dolgi in večkrat še neprijetno zimsko vreme prinese, da je kmet bolj prisiljen, kakor časovno sproščen, da ostane za mizo, medtem ko iz peči izžareva prijetna toplota. Takega kmeta sem torej — kakor že povedano — pred nedavnim obiskal. Šlo je na večer in sosed je sedel za mizo. Pred seboj je imel knjige knjižnega daru Slovenske prosvetne zveze. V eno izmed knjig je bil zatopljen in opazil sem, da je bral »Kalo«. Najprej sem imel občutek, da ga motim, ko je bil baš zavezan v bistvo pasje narave, ki jo je znal pisatelj tako nazorno opisati, vendar je prav v tem dvignil glavo in dejal: »Veš kaj, berem, že tretjo knjigo iz te zbirke prebiram. Ne morem se ločiti od knjige, preden ne preberem tudi zadnjo vrsto. Pa še sestra se piplje za te bukve, tako so zanimive in ne le zanimive, temveč tudi zelo poučne. Tako sem bral, da sem celo zamujal čas krmljenja živine, pa mislim, da mi ne bo zamerila, ker sem ji potem toliko bolj postregel.«

Tako sva pričela pogovor o knjigi in branju. Kmet poseduje precejšnjo količino znanja in širokega obzorja ter kmetijsko strokovne izobrazbe. Dejal je, da mu je dala osnovna šola nekoliko osnove za izobrazbo, vse ostalo pa si je osvojil z branjem koristnih knjig. S svojo samozobrazbo je premostil razliko med takimi imenovanim preprostimi kmetom in izobraženim ter se lahko razgovarja o najrazličnejših problemih z vsakim inteligentom. Končno je dejal: »Nekdaj so rekli, da so knjige naši prijatelji in jaz pravim, da to drži tudi še danes. Cenimo jih sami in priporočamo jih tudi drugim za izobrazbo, prijetno razvedrilo in plemenitenje srčne kulture!«

## Vedno več delovnih nesreč na kmetih

Leta 1955 je bilo na Koroškem 4689 delovnih nesreč v kmetijstvu, za leto 1956 pa računajo, da jih je bilo še več. V vsej državi so leta 1955 zabeležili 56.825 nezgod v kmetijstvu. Zanimivo je, da nezgode naraščajo, kljub temu da stalno pada število zaposlenih v kmetijstvu. Zaradi naraščanja delovnih nezgod morajo zavarovalnice izplačevati večje vsote za rente, kar zelo obremenjuje kmetijsko socialno zavarovalnico. Zavarovanci pa se upravičeno pritožujejo, da so rente zelo nizke.

Zanimiva je tudi statistika o starostnih skupinah, med katerimi so nezgode najčešče. Ugotavljajo, da odpade tretjina delovnih nesreč v kmetijstvu na osebe, ki so stare nad šestdeset let. Mnogo nesreč zadeva tudi otroke pod štirinajstim letom starosti, ki so zaposleni v kmetijstvu. Iz tega sledi, da delajo v kmetijstvu pred-

vsem stari ljudje in otroci, ljudje v najboliših letih pa si raje izbirajo druge poklice. Mnogo delovnih nezgod na kmetih odnada na ženske. Iz podatkov o smrtnih nezgodah v kmetijstvu je razvidno, da je bilo v vsej Avstriji med 402 smrtnima žrtvama četrtina ženskih.

Vzroki delovnih nesreč na kmetih so nairazličnejše vrste. Nešteto nevarnosti obstoja vseh povsod, posebno pri najrazličnejših strojih, traktorjih, krožnih žagah, električnih instalacijah in podobnem. Za tehniški napredek v kmetijskih obratih so povsod potrebne zadovoljive in ustrezajoče varnostne naprave, ki pa so v mnogih primerih zelo primitivne in pomanjkljive. Poleg tega je potrebna precejšnja stopnja strokovnega znanja pri vseh, ki delajo s stroji in jim strežejo. Kar pa je najvažnejše, je nujna predvsem stalna in budna previdnost.

## Šmarjeta nad Pliberkom

Minuli teden se je pri nas primerila huda delovna nesreča. Kmečki delavec Jakob Sevnik, zaposlen pri kmetu Jurju in njegov gospodar Zep Broman sta sekala les v domačem gozdu. Kmalu popoldne, okoli pol dveh, sta podžagala kakih 25 metrov visoko smreko. Drevo se je nagnilo, toda obviselo med dvema jelšama. Skušala sta drevo spraviti k padcu, medtem pa je deblo nenadoma izpodneslo. Jakob je v tem trenutku zadel še zadnji udarec na razpiralec, pri tem pa ga je deblo zadelo in vrglo na tla. Gospodar, ki je imel srečo, da se je še zadnji hip umaknil, je seve takoj priskočil na pomoč in skupno z Rihardom Potočnikom, ki je bil tudi v gozdu nedaleč od kraja nesreče, sta ponesrečenega sprostila izpod debla in ga prenesla na dom. Od tod so ga po prvi zdravniški pomoči pliberškega zdravnika, ki so ga nemudoma poklicali, prepeljali v bolnišnico v Celovec. Ugotovili so hude notranje poškodbe. Upamo, da je pridni delavec in dober tovariš danes že izven nevarnosti ter mu želimo skorajšnje okrevanje.

## Kazaze

Minuli četrtek je bila na pokopališču v Kazazah ganljiva pogrebna svečanost. Ob udeležbi številnih žalnih gostov iz domačega kraja, mnogih delovnih tovarišev-železničarjev in železniške godbe so pokopali 28-letnega premikača Janeza Kerta iz Humč v občini Dobrla ves. Železničar Kert se je v torek minulega tedna na celovškem kolodvoru smrtno ponesrečil. Mimogrede povedano, je bila ta nesreča že tretja, ki se je s smrtnim izidom primerila na področju celovške postaje od 3. do 8. januarja letos.

Kert je imel usodnega dne službo na premikalni lokomotivi. V bližini Velikovške ceste je lokomotiva obstala in Kert je skočil z nje. V trenutku ko je napravil korak stran, je pridrvel brzi vlak na glavni progi Celovec—Dunaj. Lokomotiva je zgrabila železničarja za glavo ter ga z vso silo treščila na stranski tir, kjer je z razbito glavo obležal mrtev.

Nenadna smrt pri vseh priljubljenega železničarja je vzbudila povsod veliko pozornost in sočutje. Bridko je odjeknila

## Razne vesti iz Koroške

V nekem hotelu v Beljaku je policija prijela 15-letno dekle, ki je pred nekaj dnevi pobegnilo od svojih staršev v Celovcu. Kakor je dekle povedalo, se je nekaj časa zadrževalo pri svoji teti v Celovcu. Nekega dne pa je odšlo domov, kjer pa nikogar ni bilo doma. Ob tej priložnosti je našlo ročno torbico svoje matere in iz nje pobralo 1500 šilingov. Za ta denar si je kupilo obleke in čevlje ter precej veliko »punčko«. Od denarja ji je ostalo samo še 40 šilingov. S temi šilingi se je peljalo v Beljak ter se hotelo nastaniti v hotelu. Vratarju pa se je zdelo sumljivo, zato je poklical policijo, ki je kmalu ugotovila, kaj je z dekletom. Dekle je potožilo, da se je čutilo doma zapostavljeno pred drugimi otroki ter da se je hotelo priučiti kakšnega poklica. Dejal je, da bi denar svoji materi vrnilo, čim bi kaj zaslužilo in še prosilo, da ji pustijo vsaj punčko. Policija je obvestila očeta, da je šel po svojo hčerko.

njegova tragična nesreča pri številnih njegovih delovnih kolegih železničarjih, ki so ga vsi prav radi imeli. Pokojni zapuška ženo in malega otroka.

Ob odprtem grobu so govorili duhovnik, ki je opravil pogrebne obrede, domači župan in zastopnik železničarjev. Župan in zastopnik železničarjev sta spregovorila v nemškem jeziku, duhovnik pa v obeh jezikih. Vsi govorniki so se z občutenimi besedami poslovili od pokojnika in orisali njegov lepi značaj.

Nikakor pa ni napravilo posebno na tem prostoru ugodnega vtisa, da so se nekateri, med temi na žalost železničarji, spodtkali nad tem, da je duhovnik izrekel poslovilne besede tudi v slovenskem jeziku. Svojo narodno nestrpnost so izražali z godrnjanjem in s tem, da so med govorom zanaščali pokopališče. Nihče izmed domačih pogrebcev se ni razburjal zaradi nemških govorov in bi prisodili v današnjem času tudi drugim sodeželanom širše obzorje, ter vsaj toliko uvidevnosti in razumevanja za potrebo strpnega medsebojnega sožitja, da bi vsaj ob taki žalostni priložnosti brzdlali svojo narodnostno mržnjo. Med svojci pokojnika, v Kazazah in okolici ima pač slovenska beseda od pradavnih časov svojo domovinsko pravico.

## Marija na Zilji

V zadnjem trenutku je šofer Martin Gailer rešil devetletno Marijo Kofler iz Rut gotove smrti v vodi Baškega jezera. Minuli petek se je deklica igrala z nekaterimi drugimi otroci v bližini Karnerjevega obrežja na ledu ob začetku jezera. Kmalu pa je zašla nekoliko predaleč od brega, kjer je bil led še zelo tanek. Nenadoma se ji je vdrlo in je zdrknila v vodo. Na vse grlo je pričela kričati na pomoč. Na veliko srečo je v bližini keglara skupina fantov, ki so takoj, čim so zaslišali pretresljivi krik, pohiteli na pomoč. Navedenemu šoferju je neglede na nevarnost za lastno življenje še uspelo, da je otroka potegnil iz vode prav zadnji trenutek in ga tako rešil neizogibne smrti.

Pogumno in plemenito dejanje je samoumevno izzvalo povsod najboljše priznanje, njemu samemu pa bo zavest rešitelja življenja najlepše plačilo.

## Št. Janž v Rožu

Dne 7. januarja t. l. so se naši novoizvoljeni mandatarji krajevnega kmečkega odbora za občino Svetna ves sestali k seji, da so iz svoje srede izvolili predsednika krajevnega kmečkega odbora. Od vseh šestih odbornikov pripadajo trije Kärntner Bauernbundu, dva Kmečko gospodarski zvezi in eden Arbeitsbauernbundu. Pri konstituiranju krajevnega kmečkega odbora sta bila navzoča predsednik okrajne kmečke zbornice v Celovcu gospod Lanner in ing. Lukmann. Ker ima Kärntner Bauernbund polovico vseh mandatarjev, je bil predsednik okrajne kmečke zbornice nekako mnenja, da pripade predsednik na tej podlagi Kärntner Bauernbundu in da so se o tem že zedinili. Naša odbornika sta opozorila, da ni vedno nujno, da bi pripadel predsednik najmočnejše zastopani stranki, ter poudarila, da mora o tem odločiti šele volitev.

Nato so prešli k volitvam. V prvem volilnem postopku je bilo razmerje oddanih glasov 3:3, to je trije glasovi za kandidata Kärntner Bauernbunda Keliha in trije glasovi za kandidata Kmečke gospodarske zveze Švajgerja. Po neodločenem rezultatu je po pravilniku potrebna druga volitev. Tako so prešli na drugi volilni postopek, po katerem je bil s štirimi glasovi Jože Švajger, p. d. Mežnar iz liste Kmečke gospodarske zveze izvoljen za predsednika krajevnega kmečkega odbora.

Kmetie v naši občini smo z izvolitvijo zadovoljni. Prepričani smo, da bo krajevni kmečki odbor pod vodstvom izkušene in preudarnega kmeta Švajgerja ter v složnem sodelovanju vseh odbornikov, storil vse, kar bo v njegovih močeh in spada v področje njegovega območja, za koristi kmečkega gospodarstva v naši okolici, kajti potreb na tem sektorju je dovolj.

## Tridnevne turistične vize za Jugoslavijo

Za kratke izlete v Jugoslavijo lahko izkoristijo turisti tridnevne turistične vize, in sicer že od 1. januarja dalje. Lani so izletniške vize veljale samo za dva dni.

## Sprejemi pri deželnem glavarju

Urad deželnega glavarja priporoča v interesu strank, ki želijo deželnega glavarja v kakršni koli zadevi osebno obiskati, da svoj obisk prej prijavijo. V prijavi naj navedejo tudi vzrok svojega obiska. Ta ukrep je ob dnevih obiska pri deželnem glavarju važen zaradi tega, da se more porazdeliti čas sprejema in si stranke lahko prihranijo na ta način daljše čakanje.

## Potujoči kino SPZ predvaja

od sobote, 19. januarja, do četrтка, 24. januarja 1957 film:

»Dama s kamelijami«  
(Kameliendame)

v soboto, 19. januarja, ob 20.00 uri v Goricah pri Plantevu,

v nedeljo, 20. januarja, ob 14.00 uri v Beli-Galiciji v gostilni Hubertus,

v torek, 22. januarja, ob 20.00 uri v Ledenicah pri Rauschu,

v sredo, 23. januarja, ob 20.00 uri v Zgoranjem bregu — Brnca pri Mušetu,

v četrtek, 24. januarja, ob 20.00 uri v Bilčovsu pri Miklavžu.

Film za mladostne ni dostopen.

## KOLENDAR

Petek, 18. januar: Priska  
Sobota, 19. januar: Marij  
Nedelja, 20. januar: Fab. in Seb.  
Ponedeljek, 21. januar: Neža  
Torek, 22. januar: Vincencij  
Sreda, 23. januar: Zaroka D. M.  
Četrtek, 24. januar: Timotej

Uprava »Slovenskega vestnika«.



ANDREJ MOHAR:

# Sneg je zabrisal sled . . .

Sivi oblaki so se zgrinjali nad pravtako sivo in pusto pokrajino, katero so krasila le redka gola drevesa. Mrzel veter je vršal v vejah. Od daleč se je s pihom vetra mešalo krakanje sive poliske vrane, ki je v naqlici še iskala nekaj hrane za svojo vedno prazni želodec. Zdelo se je, da sluti bližajočo se zimo in snežne zamefe. Ta dan je prav močno dišalo po snegu in tudi živali so to dojele.

Ni pa bila samo vrana tista, ki se je bała mraza in lakote. Ne, preko polja se je pomikal človek. Bil je Hanzel, ki se je vsa leta klatil po deželi in prosil vboqajme.

Vsa leta je enako izgledal. Bil je čvrst, rad je bil mošt, pa čeprav včasih kisel kot pravi kis, in zato je bil v obraz rdeč, v kolikor rdečine ni zakrivala močena brađa in dolgi brki. Ta dan pa se je zdel močno oslabljen in sključen. Glavo mu je pokrival zamazan klobuk, barve ni bilo več močote ugotoviti. Za trakom je imel zataknjeno zakrivljeno petelinie pero, kdo ve, kie ga je pobral in ga zataknil na to mesto. Okoli vratu je imel ovit zamazan sivozelen šal. Ukrivljeno telo je bilo odedo v dolgi vojaški plašč, ki je bil že mnogokrat ranien in zobet zašit z okorno roko, o čemer so pričali široki ubodi. Nekaj cuni se je veselo poigravalo v dokaj neprijetnem severo-vzhodniku. Izpod plašča so molele za Hanzelna prekratke hlače iz riavega vojaškega blaca. Na noqah pa je imel obute velike čevlje z lesenimi

podplati. Usnje je bilo že precej raztrgano, tako da so iz čevljev silile na prosto krpe, v katere je imel Hanzel zavite noge.

Teško se je opotekaval po kolovozu in le počasni korakal proti vasi. Prispel je do češnje, se spustil ob njenem deblu v mokro travo in se usedel. Nekaj nerazumljivega je mrmral in iz žepa vlekkel zamaščen papir, v katerega je bil zavit košček rženega kruha, ki mu ga je dala kaka dobra gospodinja. Hanzel ga je nekaj časa glodal in se krepil za pot, ki jo je moral še napraviti do vasi, kjer je upal, da bo našel zavetja in hrane za izstradano telo. Veter se je poigraval s sivimi kocinami, ki so krasile in grele Hanzelnov obraz.

Čez kake pol ure se je dvignil s tal ves otrepel od vlage, ki je prodrla do njegovih starčevskih udov. Da bi se nekoliko razgibal, je nekaj časa mencial pod češnjo in šele potem nadaljeval pot, pot v kraj, kjer si je obetal dobrote in razumevanja pri dobrih ljudeh.

Mrak je legal na že za zimo pripravljeno prirodo, ko je Hanzel počasnih korakov prispel v vas. Pri prvi kmetiji je potrkal na vrata, leseni podplati, v katere je bilo zabiti nekaj žebeljev, so zašklepetali po kamnitem pragu. Ni mu bilo treba

dolgo trkati. Prijazna gospodinja je na stečaj odprla vrata in topel zrak je objel ubogega popotnika. Takoj so mu pripravili krepko večerjo, žgancev in mleka. Sin pa je v hlev zanesel otep ržene slame in pripravil ležišče človeku brezdomcu.

Ko se je Hanzel navečerjal, je izrekel kratko zahvalo in se takoj odpravil na zanj pripravljeno ležišče. Ni trajalo dolgo in že je smrčal. Pokrit je bil s starimi suknjami, ki jih je gospodar že pred leti zavrzel in so služile le še za take potrebe. Čez vse pa je Hanzel pogrnil svoj široki plašč.

Nekaj dni se je Hanzel zadržal na vasi. Vidno je slabel. Nekega dne pa se je odpravil. Kmalu je padel prvi sneg in zabrisal sled za njim. Od takrat se na vasi ni več pojavil. Nihče ne ve, kako se mu je zadnje dni godilo in kje je pokopan.

Ostal pa je še spomin nanj, saj je vsa leta rad zabaval ljudi. Tudi pomagal je rad, v kolikor so mu moči dopuščale. Rad je pripovedoval različne zgodbe iz svojega razgibanega življenja. Prepotoval je mnogo dežel in doživel dosti burnih uric, katerih se je rad spominjal. Sedaj pa je odšel, sneg je zabrisal sled, ostal je le še spomin.

JAN NERUDA:

## Pri treh lilijah

Mislím, da sem takrat blaznel. Vse žile so mi igrále, kri je kípela.

Bila je topla, a temna poletna noč. Žvepleni, težki zrak zadnjih dni se je končno zgostil v črne oblake. Že od večera je divje pometal veter in se nato razbesnel v mogočen vihar; utrgal se je oblak, vihar in ploha sta divjala v pozno noč. Sedel sem pod lesenimi arkadami gostilne Pri treh lilijah, blizu Strahovskih vrat. Gostilnica, kamor je takrat zahajalo večje število gostov le ob nedeljah, ko so se v salončku ob pianinu zabavali s plesom kadeti in korporali. Tudi ta večer je bila nedelja. Sedel sem za arkadami za mizo, sam, venomer sam. Strele so udarjale skoro druga čez drugo in se zlivale v mogočno grmenje, ploha je bila na opeko nad mano, voda sršela v štrkajočih curkih k tlom, a pianino v salončku je utihnil kdaj pa kdaj le za hip in znova in spet zazvenel. Gledal sem zdaj skozi odprto okno na vrteče in smehljajoče se pare, zdaj se spet zagledal v temni vrt. Včasí, kadar je švignil svetlejši blisk, sem videl ob vrtnem obzidju na koncu arkad bele kupe človeških kostí. Tu je bilo nekoč majhno pokopališče

in prav zadnji teden so izkopali okostja, da jih prepeljejo drugam. Tla so bila še razkopana, grobovi odprti.

Nisem zdržal za mizo. Venomer sem vstajal in za trenutek odhajal k širom odprtím vratom salončka gledat plesalce od bliže. Vleklo me je tja lepo, največ osemnajstletno dekle, vitke rasti, polnih, toplih oblik, na tilniku pristriženih mehkih črnih las, podolgastega, gladkega obličja, svetlih oči — krasno dekle! Posebno pa so me mikale njene prelepe oči! Jasne ko studenčnica, ko vodna gladina skrivnostne, neutješljive, da ti brž priklíčejo besede: »Prej se nasiti ogenj drv in morje voda, kakor se nasiti lepooka mož.«

Plesala je skoraj nenehno. A dobro je opažala, da vabi moje poglede. Kadar je plesala mimo vrat, ki sem stal med njimi, je vselej uprla oko vame, in ko je plesala naprej, sem videl in čutil, da se ob vsakem obratu ozira po meni. Da bi bila s kom spregovorila, nisem opazil.

Že spet sem stal med vrati. Najine oči so se brž srečale, čeprav je stala v zadnji vrstí. Četvorka se je nagibala h koncu, peti del je izzvenel, ko je priteklo v dvorano drugo dekle, zasoplo in do kože mo-

kro. Prerilo se je k lepooki. Godba je začela šesti del. Med prvo verigo je nova nekaj šepetala lepooki, ki je molče prikimala. Šesti del je trajal malo dalj, zakaj poveljeval je gibčen kadetek. Ob koncu je pogledala lepooka še enkrat k vrtnim vratom, nato pa odšla k prednjím. Videl sem, kako se je zunaj pokrila z ogrinjalom čez glavo in nato izginila.

Sedel sem spet na svoje mesto. Vihar je začel znova, kakor da bi še ne bil besnel; veter je bučal s podvojeno silo, strele so treskale. Poslušal sem vznemirjen, toda mislil sem le na dekle, na njene čudežne oči. Da bi šel domov, na to še pomisliti ni kazalo.

Čez kake četrt ure sem spet pogledal k vratom. Lepooka se je že vrnila. Ravnila si je premočeno obleko, si otirala vlažne lase in neka starejša družica ji je pomagala.

»Le čemu si šla v tem neurju domov?« jo je vprašala.

»Sestra je prišla pome.« Ta hip sem slišal prvič njen glas. Bil je žametno mehke, zveneč.

»Se je doma kaj zgodilo?«

»Pravkar je umrla mama.«

Zadržtel sem.

Lepooka se je obrnila in šla ven, stran od zabave. Ustavila se je poleg mene, njen pogled je obstal na meni, čutil sem ob svoji tresoči se roki njeno. Prijel sem jo za to roko, bila je čudovito mehka.

Molče sem vodil dekle dalje in dalje k arkadam, sledila je voljno.

Vihar je zbesnel zdaj do vrhunca. V eter se je podil ko valovje, nebo in zemlja sta ječala, nad glavama je rohnelo grmenje, okrog naju, ko da bi mrtvi tulili iz grobov.

Stisnila se je k meni. Čutil sem, kako se mi lepi njena vlažna obleka k prsim, čutil mehko telo, topel, sopeč dih — bilo mi je, ko da bi moral izpiti iz nje to spačeno dušo!

(Iz zbirke »Malostranske povesti«)

Jan Neruda (1834-91) je osrednja osebnost in najpomembnejši umetnik književnosti mladočehskega rodu. Udejstvoval se je kot pesnik, novelist, potpisec, kritik in pisec številnih podlistkov. Od njegovih proznih del slovijo najbolj »Malostranske povesti«.

## Kanč o npravstvenem dostojanstvu

Ne bodi suženj drugih.

Ne trpi, da bi ti tvoje pravice nekaznovano teptali!

Ne sprejemaj dobrote, ki bi jo lahko pogrešal!

Ne bodi zajedalec, niti slepar in niti berač!

Kdor se sam napravi črva, ne sme tožiti, če ga pohodijo!

Ne delaj dolgov, za katere nimaš polnega kritja!

v to misel, da je vzboknil hrbet kakor mačka in hrepeneče čakal plena.

Že so se čula kopita. Zamolklo so donela po suhi ravnini. Vedno bliže so prihajali. Tu so! Iztok je videl skozi majhno liso v grmovju blestečo opravo, zahotelo se mu je boja, in komaj komaj, da se ni dvignil ter zakričal nanje.

Ježdecí pa so v lahnem diru šli kar mimo, čul je pogovor, razločil ime Hilbudij, sicer pa ni razumel ničesar, ker so govorili grški. Počasí so se oddaljevali udarci kopit. Iztok se je v grmu oprezno in neslišno dvigal, tako dolgo, da je prirasla njegova kodrasta glava skozenj, kakor bi se dvignila sončnica in se ozrla za odhajajočím bleskom konjikov.

»Če zavijejo v gozd in dobe naše konje!«

Te misli se je prestrašil. Kakor kip je stal sredi grma in ni se mu rodila pametna misel. Ali polagoma se je umiril. Konjiki so krenili na desno k potoku. Napojili so konje, prebredli vodo in se spustili na drugem bregu počasí v klanec. Iztok se ni ganil, dokler niso izginili v goščo.

Lahko bi bil pozval sedaj tovariša, da bi se vrnil do konj in odšli naglo domov pravít, da bizantinska vojska ni daleč. Toda Iztoka je gnalo dalje. Morda za onim hribom tabori Hilbudij! Preštel bo njegove vrste, se vrnil in naznanil važno vest o vojski.

(Nadaljevanje sledi)

## Pošteno zasluženó

Sloviti ruski pisatelj Tolstoj se je nekoč znašel na tulski železniški postaji v trenutku, ko je prispel brzovlak. Iz vagona prvega razreda je izstopil potnik in odhitel naravnost v restavracijo. V naslednjem trenutku je stopila na prag vagona mlada žena in zaklicala za njim: »Žorž, Žorž!« Ker je Žorž ni slišal, se je obrnila k Tolstoj, oblečenemu v kmečkó obleko:

»Očka, skoči no za temle gospodom in mu reci, naj se vrne. Ti bom že dala nekaj napitnine.«

Tolstoj je skočil za potnikom in je dobil pet kopejk napitnine. Tedaj pa so začeli drugi potniki na peronu šepetati:

»Poglejte Tolstojal!«

»Kje, kie?« je vprašala mlada žena presenečeno. Ko so ga ji pokazali, je stopila k njemu in se jela opravičevati:

»Lepa hvala, gospod grof. Oprostite, da sem vas nadlegovala . . .« In prosila ga je, naj ji vrne pet kopejk.

»Ne, ne,« je odgovoril Tolstoj, »ta denar sem pošteno zaslužil in vam ga ne vrnem.«

sijalo sonce. Ali to svobodno sonce bi rad zasenčil Hilbudij, krščenič, niemu in njegovemu rodu, ki je prosto gonil črede po daljnih stepah, ki je svobodno iskal plena, koder je hotel. Iztok se je trdno nadejal, da bodo mladci, katere popelje v boj on, pomendrali Bizantince in pregnali oblak, ki se je obesil pred jasno sonce njegovih dedov.

Konji so se uznojili, sonce je stalo visoko. Maihen potok, ob katerem so jahali, se je izlil iz soteske, porasle z gostim gozdom. Pred Iztokom se je širila dolga planota, po kateri se je upogibala trdna jensenska trava.

Pridržal je konja in počakal spremljevalcev.

»Razjahati moramo! Če jezdimo po tej planoti, nas utegnejo zapaziti bizantinski ogleduhi. Potem je vse izgubljeno. Zato odvedimo konje v gozd, tam jih eden straži in napasi, drugi trije pa se prerijemo po travi in grmovju do onegale grička, ki se dviga iznad planote. Oče mi je rekel, da se vidi od ondod Donava in onkraj reke Hilbudijev ostrog.«

»Iztok, daleč je grič. Komaj če do noči prispemo do njega.«

»Moramo! Rado, ti čuvaj konje, dokler se ne vrnemo! Če nas še ne bo, ko leže noč, nam jahaj naproti; tuli ko volk, da se snidemo!«

Iztok je govoril kot poveljnik, ki ima oblast. Nihče mu ni ugovarjal. Poskakali

so s konj, Rado je prijel za uzde in zavil z živalmi v grič, da bi jih skríl in na varnem napasel.

»Ti greš na levo, ti na desno, jaz po sredi! Vrh griča se snidemo!«

Hitro so se ločili. Brez steze in brez ceste je bila ravan. Visoka trava jo je krila, tu in tam se je razpenjalo grmičevje. Njki je bilo sledu koniskih kopit. Hilbudij že dolgo ni jahal tod. — Mladci so se zariili med travo in se plazili naprej, previdno in hitro kakor mladi lisjaki. Komaj so bili nekaj sto korakov oddaljeni, že bi ne bil nihče razločil, da lazijo po travi človeška bitja. Včasih so popolnoma izginili, včasih se je kakor v vetru zamajala visoka trava.

Iztok je ril silno hitro naprej. Pot mu je polzel po obrazu, pa se ni zmenil. Po plečih ga je često oprasnila bodeča veja; še začutil ni. Trgal je spotoma zelene bilke in sočne liste ter jih žvečil, da si je tolažil žejo. Dihal je globoko, nosnice so mu plale, kakor bi pihal mlad merjasec skozi dobrovo.

Ustavil se je pri samotnem drevesu, ki ga je nalomil čez leto vihar. Zlezal je v njegove veje in sedel, da bi si za trenutek oddahnil. Oko mu je iskalo griča. Bil je že bliže, vendar je bila ravnina še kakor morje med njim in hribcem. Ali pogum mu ni upadel. Oči so se mu svetile kakor sokolu; predrl bi bil rad s pogledom grič

in zazrl široko reko in za njo Hilbudijev tabor.

Kar se nekaj zablešči pod gričem. Kakor bi svetel plamen švignil in hitro ugasnil. Iztok se vzbuje skozi veje, zasenči z roko oči in gleda v daljavo.

Zabliskalo se je vnovič in zopet in zopet. Ni dolgo gledal, da je natančno razločil tri jezdece, ki so jahali proti njemu. Lesketali so se oklepi, svetili se šlemi.

Iztok je zažvižgal kakor ptica ujeta, da je opozoril tovariša na nevarnost. Odzvala sta se mu. Pomudil se je še nekoliko v gostih vejah, jezdecí so se v hitrem diru gnali proti njemu. Srce mu je prvi trenutek vzplalo. Za pasom je imel samo kratak nož, in pomislil je, kako ga razsekajo Bizantinci, če ga dobe. Dobro, ko je jesenska trava upognjena, da ne opazijo zlepa njegovega sledu. Legel je na trebuh in se kakor kača plazil po tleh proti gostemu robidovju. Veliko, nizko grmovje je ležalo kakor zaplata sredi stepe. Zaril se je po vseh štirih v goščo. Do tja s konjem ne pride nihče.

Srce mu je tolklo od neučakljivega hrepnenja. Zamislil si je že, da morda ugledajo njegovo sled, da razjahajo in ga poiščejo v skrivališču. Segel je za pas po nož in natančno preudaril, kako bo planil nad prvega in mu zarinil rezilo v goltanec; druga dva se preplašita, v tem pa bo on že pri konjih, enega zasede v skoku in odvihra preko stepe. Tako se je vživel

# Pravilna odbira in vzreja — pot k zboljšanju goveje črede

**RAZNE OBJAVE**

1. Za vzrejo odбираj le teleta z dobrimi dednimi lastnostmi. Čim dalje nazaj moreš kontrolirati dedne lastnosti, tem boljše kravo bo dalo tele.
2. Za vzrejo odбираj le teleta, ki so za krmo hvaležna. Najboljše krave bodo od telet, ki z domačo krmo še dobro rastejo. Izrabljanje krme se predukuje.
3. Pazi na pravočasno in pravilno presušenje krav in na izdatno krmljenje v zadnjih tednih pred telitvijo.
4. Mlezivo mora dobivati tele, ker potrebuje rudnine in beljakovine, ki so v njem nakopičene.
5. Stopnjuj obrok mleka postopoma vsak dan za 1/2 l. Napajaj le s toplim svežim mlekom. Skrbi za apetit teleta. Če dobi tele zaradi prevelike količine mleka drisko, ustavi napajanje in začni šele postopoma. Vmes dajaj male količine kamiličnega čaja.
6. Teletu pokladaj od vsega začetka le najboljše seno. Naj ga žre, kolikor hoče, ker se bodo s tem utrdila prebavila in usposobila za dobro prebavo največjih količin krme.
7. V prvih šestih mesecih ne štedi s krepko krmo. Daj je toliko, kolikor je tele požre. Nikoli je ne bo požrlo pre-

- več. Od sedmega meseca postopoma krči obrok krepke krme, dajaj pa dobro seno ali svežo krmo. Po 12 mesecih prenehaj s krepko krmo.
8. Teleta drži ločena, da se med seboj ne bodo lizala in da ne bodo dobila neprebavljivo dlako v vamp. Ta se zbere v vampu v klobčič in povzroča nevarna obolenja.
  9. Ne pripuščaj telic ali bikov, preden se niso docela razvili. Ob dobri vzreji bodo razvojno dobo zaključili med 14.

- in 18. mesecem. Slabo razvite mlade živali, ki bi jih mogel pripustiti šele po dveh letih starosti, raje opitaj in prodaj. Iz njih ne bo nikoli dobrih krav.
10. Skrbi, da pridejo teleta na zrak in sonce. Tudi pozimi jim ne odrekaš gibanja v tekališču. Poleti jih daj na pašo in jih ne drži v hlevu. Tako se bodo utrdila. Iz njih bodo postale dolga leta odporne in donašajoče krave.

## Skoraj vse prašiče zakoljejo v združnih klavnicah

Dansko združništvo zajema takorekoč vse veje proizvodnje in trgovanja s kmetijskimi pridelki. Tako so se tamošnji združarji lotili tudi klanja prašičev v združnih klavnicah, ki prodajajo in izvažajo zaklane prašiče in meso. Prva združna klavnica je bila postavljena pred 80 leti. Iz nje se je razvilo 62 združnih klavnic, ki zakoljejo 90 % pitanih prašičev. Njihova centralna organizacija usmerja in vsestransko pospešuje dansko prašičerejo, grupira zaklane prašiče po kvaliteti za trg in izvoz ter obračunava s svojimi dobavitelji in kupci. Pitance

plačuje centralna organizacija po klavni teži in kvaliteti.

Dansko združništvo se uveljavlja tudi pri vnovčevanju klavne goveje živine. 40 % danske klavne živine pride preko zadrug do kupca, pri izvozu pa gre 70 % klavne živine oz. mesa preko zadrug. Za promet s klavno govejo živino obstojata 2 veliki združni organizaciji.

Te združne organizacije imajo močan vpliv na odkup in ceno tako v državi sami, kakor tudi na inozemskem trgu. To pa še posebej zaradi tega, ker posedujejo združne organizacije 2 veliki hladilni hiši.

## Kakšne gajbice za sadje naj izdelujemo?

Tako nas je pred kratkim vprašal kmet iz Štebna. Zaradi splošnega pomena odgovorjamo na to vprašanje na tem mestu.

V borbi za tržišča je pri sadju tudi embalaža za pošiljanje sadja velikega pomena. V novejšem času se sadje razpošilja v gajbicah, ki so enotne po obliki in velikosti. V Avstriji imamo tri različne velikostne skupine gajbic, tako imenovane avstrijske enotne gajbice za sadje (Harass) v velikosti I, II in III. Mere za te gajbice so naslednje v milimetrih:

Velikost I	
zunanjere mere	556 × 360 × 308
notranjere mere	540 × 344 × 300
vanjo gre ca. 25 kg jabolok	
ca. 30 kg hrušk	
lastna teža ca. 3 do 3,5 kg	
Velikost II	
zunanjere mere	556 × 360 × 228
notranjere mere	540 × 344 × 220
vanjo gre ca. 20 kg jabolok	
ca. 25 kg hrušk	
lastna teža ca. 2,5 kg	

Velikost III	
zunanjere mere	556 × 360 × 110
notranjere mere	544 × 348 × 104
vanjo gre ca. 10 kg sadja.	

## Kako bo s starostno rento kmetov?

Po osnutku zakona o starostnem zavarovanju samostojnih poklicev je za kmete predvidena mesečna starostna renta v višini 400 šil. na oba zakonca. Pravico do rente bo dobil moški s 65 leti, ženske pa s 60 leti.

Sredstva za izplačilo rente bodo po osnutku pritakala iz 3 virov. Prvi vir bo pribitek na zemljiški davek, ki naj bi znašal 100 % davčne mere za zemljiški davek. Kdor ima večjo kmetijsko posest, bo prispeval torej več. Drugi vir bo prispevek vsakega zavarovanca v višini 100 šil. na osebo in leto. Po številu kmetij in zavarovancev računajo, da bosta dala ta dva vira ca. 100 milijonov šilingov dohodkov letno. Izdatki za starostne rente pa bodo znašali ca. 400 milijonov. Za tretji vir, ki bo kril primanjkljaj 300 milijonov šil., je predvidena država oz. skupnost davkoplačevalcev in podržavljenih podjetij.

Če bo ta osnutek postal zakon, bodo dobili kmečki ljudje na stara leta vsaj do gotove mere vrnjeno, kar se jim sedaj pritrjuje na cenah za pridelke in s tem na mezdah za njihovo delo.

## Sprejem strank pri okrajnih kmečkih zbornicah

Uradi okrajnih kmečkih zbornic sprejemajo stranke ob naslednjih dnevih:

**Beljak:** vsak torek; v pravnih zadevah samo vsak drugi petek v mesecu, v davčnih zadevah samo vsako drugo sredo v mesecu, v gozdarskih zadevah samo vsak prvi torek v mesecu;

**Celovec:** vsak ponedeljek in četrtek dopoldne;

**Velikovec:** vsako sredo dopoldne; v pravnih vprašanjih samo vsako drugo sredo v mesecu, v gozdarskih zadevah vsako drugo sredo v mesecu;

**Pliberk:** vsak prvi torek v mesecu.

## Sprejem strank v pisarni Slovenske kmečke zveze

Sekretariat Slovenske kmečke zveze daje pojasnila, piše prošnje in posreduje v vsakovrstnih vprašanjih pri oblasteh vsak četrtek v svoji pisarni, **Celovec, Gasometergasse 10, I. nadstropje.**

Člani Slovenske kmečke zveze, posvetujte se v vseh kočljivih vprašanjih najprej v naši pisarni.

## Malenkostna podražitev električnega toka za Kmetijstvo

Od 1. januarja naprej bo KELAG zaračunala porabo električnega toka v kmetijstvu po naslednji tarifi:

### Tarifa I (L 50)

Osnovna cena na mesec za prve 3 ha rabljene površine, ki je podvržena tarifi	S 16.50
Osnovna cena na mesec za vsak nadaljnji hektar	S 2.20
Delovna cena za kWh	S —.50

### Tarifa II (L 35)

Osnovna cena na mesec za prve 3 ha rabljene površine, ki je podvržena tarifi	S 21.—
Osnovna cena za vsak nadaljnji hektar	S 2.50
Delovna cena za kWh	S —.35

Pri tarifi I znaša zvišanje za 3 tarifne hektarje mesčno ca. S 1.50, pri tarifi II pa S 5.73; pri 8 tarifnih hektarjih znaša zvišanje po tarifi I S 2.22, po tarifi II pa S 5.42.

## ZA GOSPODINJO IN DOM

### Nekaj o maščobi

**Cvrenje masti.** Slanina se mora pred cvrenjem dobro ohladiti. Ker je slab prevodnik toplote, je treba za to precej časa, najmanj 24 ur. Medtem mora biti razprostrta v hladnem in zračnem prostoru v eni plasti. Maščobo, ki jo oberemo okrog drobovine, cvremo posebej.

Slanino zmeljemo, denemo v kozico s celim loščem in poplajnemo z mrzlo vodo. Ponekod prilijejo tudi malenkostno količino vode, da se maščoba ne prime posode in se lepše razpušča. Cvrti moramo slanino počasi ter jo večkrat premešati do dna. Ko so cvrtki lepo rumeni, precedimo mast v posodo, v kateri jo bomo hranili. Najbolj primerni so položeni, keramični, in porcelanasti lonci. Steklo je sicer higiensko, ima pa to slabo lastnost, da je prozorno. Svetloba pa včasih povzroča žarkost masti, zato moramo steklenice in druge steklene posode, v katerih hranimo masti ali olja, zaviti v teman papir ali cunj, da te zabranijo dostop svetlobi. Na vsak način pa so priporočljive steklene posode iz temnega stekla. Ohlajeno mast zavežemo s papirjem, ki ga večkrat prebodemmo z vilicami ali kakim drugim konicastim predmetom. To pa je potrebno zaradi tega, da se mast lahko nekoliko zrači. Tako pripravljeno mast hranimo v temnem, hladnem in zračnem prostoru, ker le tako mast ne bo dobila neprijetnega okusa.

Pri cvrenju dodajajo masti ponekod najrazličnejše začimbe, kar pa je stvar navede in okusa. Začinjena mast pa ni enako primerna za pripravo raznovrstnih jedil, ker začimbe ne sodijo v vsako jed, vsaj iste začimbe ne. Tako na primer s čebulo ali lovrom začinjena mast ni pri-

merna za pripravo različnih sladice, za zabelo pa je prav okusna.

Ocvirke pa stisnemo v posodo tako, da ni vmes praznih mest, ker se sicer radi začno kvariti; povrhu jih zalijemo z mastjo in nato zavežemo na isti način kot mast in hranimo tudi v istem prostoru kot mast.

Pri cvrenju in pečenju nam včasih ostane nekaj masti, ki je skoraj ne moremo več uporabljati, ker je rjava. Stopljeno najprej precedimo, da odstranimo ostanke drobtin in mesa ter podobno. Ohlajeni prilijemo enako količino vode, prevremo in ohladimo. Posodo z maščobo previdno nagnemo, da odlijemo vodo, nato vzamemo maščobno ploščo iz posode in jo na spodnji strani očistimo usedlin. Očiščeno maščobo še enkrat zalijemo z vodo in prekuhamo. Za izboljšanje okusa dodamo še eno čebulo ali malo rumene kolerabe ali prerezano jabolko. Ko se nam maščoba po drugem kuhanju strdi, jo ponovno raztopimo in denemo v posodo, v kateri jo bomo hranili. Uporabiti jo moramo kmalu, ker se ne drži tako dolgo kot ostala mast. Ako njen okus hočemo izboljšati, dodamo po lastni presoji in okusu različne začimbe.

Svinjsko mast lahko mešamo tudi z lojem, in sicer vzamemo 2 dela svinjske masti in en del loja, ki smo ga prej cvrli. Obe maščobi stopimo skupaj, denemo v posode, spravimo, kot že povedano. To maščobo uporabljamo za mesne jedi, za zabelo krompirja, jedi s prežganjem in podobno. Vse te jedi morajo zelo vroče na mizo, ker se loj hitro strdi. Za ljudi, ki niso zdravi na prebavilih ta maščoba ni primerna.

## Trošenje hlevskega gnoja enostavno, lahko in poceni

Več kmetovalcev je že poskušalo trošiti hlevski gnoj z izkopalnikom za krompir, kar pa ni šlo prav od rok. Po nekem poročilu v »Landtechnik« iz Münchena pa gre trošenje z izkopalnikom dobro od rok, če na koluti vil, ki mečejo krompir iz zemlje, pripramo kovinast obroč in če odzvamemo izkopalniku lemež za izruvanje krompirja.

Drugi polmehaničen način trošenja hlevskega gnoja je poskusil J. S. s pomočjo obrnjene mrežne brane, ki jo je obesil za traktor ter vozil hitro v smeri vrst skopanega gnoja, drugič pa je brano vlekel vrstam vprek. Pravi, da je bil z uspehom takega trošenja zelo zadovoljen.

## Zimsko razvažanje gnojnice

Kakor so pokazali poskusi v Švici (in tudi pri nas), pozimi lahko razvažamo gnojnico na vsa zemljišča, kjer ni nevarnosti, da bo odtakala s snežnico. Pri razvažanju gnojnice vidimo, da le-ta sneg na površju otali in se pomeša z snežnico. Ko čez noč zmrzne, zmrzne tudi gnojnica, kar šele omogoči ohranitev amoniaka v njej.

Gnojnico pozimi ne smemo razvažati na višjih zemljiščih in na prelahki in propustni zemlji, ki ni zaraščena. Tam se utegne zgubiti v zemlji, preden lahko koristi rastlinam. Na travnike pa gnojnico pozimi brez skrbi lahko vozimo, kar je velika delovnotehnična olajšava v čisto borih dneh v igredne setve.

## Združništvo v službi varstva rastlin

V poslovnem letu 1955/56 so se nižjeavstrijske združne organizacije posvetile varstvu rastlin. V poljedelstvu javljajo o svojem delu naslednje številke: Proti plevelu so poškrpale 43.608 ha, proti krompirjevcu 37.628 ha ali ca. 40 % s krompirjem posajene površine. Za opravljenjem semenskega žita so porabile zadruga 51.425 kg prašil, za škropljenje sadnega drevja pa 2.315.991 l škropila.

Zadruga so zatirale krompirjevo plesen na 4008 ha, škodljivce sladkorne pese na 11.326 ha, repičarja pri ogrščici pa na 1006 ha. Pri sladkorni pesi so zajele ca. 43 % površine, pri ogrščici pa več kot 90 % površine.

Nižjeavstrijsko kmetijstvo je bilo s tem delom svojih zadrug deležno neprecenljive pomoči. Brez združnih organizacij bi ta borba za višje pridelke nikoli ne bila tako učinkovita.

# Bekanntmachung

Allen unseren geschätzten Stromabnehmern ist noch bestens in Erinnerung, daß wir im November 1952 auf die letztmalig im Juli 1951 geregelten Strompreise freiwillig einen Nachlaß eingeräumt und seither auf dieser Basis verrechnet haben. Der Nachlaß sollte unter anderem ein wertvoller Beitrag zu den Bemühungen der Bundesregierung um die für unsere Wirtschaft und uns alle notwendige Stabilisierung der Kaufkraft unserer Währung und zugleich Ausdruck des Vertrauens in eine gefestigte Zukunftsentwicklung sein. Der energiewirtschaftlichen Ausweitung, der Technisierung und Elektrifizierung des Gewerbes, des Haushaltes und der Landwirtschaft sollte im Interesse der Produktivitätssteigerung weiter Raum geschaffen werden.

Der Bedarfsanstieg in den nachfolgenden Jahren war gewaltig. Unsere Energiebereitstellung betrug

1952 . . . . .	231.000.000	Kilowattstunden
1953 . . . . .	238.700.000	Kilowattstunden
1954 . . . . .	286.900.000	Kilowattstunden
1955 . . . . .	358.800.000	Kilowattstunden
dürfte 1956 . . . . .	425.000.000	Kilowattstunden erreichen.

Um den Anforderungen unserer Stromabnehmer in den Städten, auf dem Lande und weit draußen in den entlegensten Gebirgstälern nachzukommen, mußten die Verteilungsanlagen und Leitungen außerordentlich verstärkt bzw. erweitert werden.

Das gesamte Leitungsnetz umfaßte im Jahre

1952 . . . . .	4325	Kilometer
1953 . . . . .	4603	Kilometer
1954 . . . . .	5167	Kilometer
1955 . . . . .	5827	Kilometer
1956 . . . . .	6211	Kilometer

Die Bereitstellung dieser großen Energiemengen, die heute schon wieder zu mehr als 75 Prozent aus dem österreichischen Verbundnetz beschafft werden müssen, der Betrieb, die Instandhaltung sowie laufende Verstärkung der ausgedehnten Netzanlagen erfordern ungleich größere Kosten. Diese können nur zum geringeren Teil aus höheren Stromeinnahmen in Verbindung mit der Bedarfsausweitung gedeckt werden.

Leider haben sich die Erwartungen hinsichtlich beständigerer Materialpreise, Löhne und Geldkosten nicht erfüllt. Seit den Jahren 1951/1952 sind in den Kostenrelationen außerordentliche Veränderungen eingetreten. Die Baustoffe, insbesondere Holz, sind erheblich teurer geworden. An die Arbeiter und Angestellten müssen beträchtlich höhere Löhne und Gehälter bezahlt werden, und schließlich haben die Geldkosten stark angezogen.

Die Kostenentwicklung ist somit über die seit dem Jahre 1951 unveränderten Strompreise und vor allem über den von uns im November 1952 noch zusätzlich eingeräumten Nachlaß weit hinweggegangen.

Wir befinden uns nun in der schwierigen Lage, daß wir trotz äußerster Sparsamkeit in der Verwaltung, Zweckmäßigkeit im Planen sowie rationellerem Arbeitseinsatz im Betrieb und unbeschadet einer allfälligen bundeseinheitlichen Regelung in eigener Sache auch an die Einsicht unserer geschätzten Stromabnehmer appellieren müssen.

Wir bitten unsere P. T. Stromabnehmer um gefällige Kenntnisnahme, daß wir den seit November 1952 freiwillig gewährten Nachlaß nach dem 31. Dezember 1956 nicht mehr aufrecht halten können. Demnach werden wir uns erlauben, mit Beginn der Verrechnungsperioden Jänner 1957 bzw. Jänner-Februar 1957 die letztmalig im Juli 1951 behördlich geregelten Strompreise wieder ungekürzt in Ansatz zu bringen.

Die Tarife 1951 für allgemeine Abnehmer betragen in den wesentlichen Gruppen:

## 1. Haushaltstarif (H)

### Tarif I (H 50):

Grundpreis je Monat  
für einen tarifpflichtigen Raum . . . . . S 6.50  
für zwei tarifpflichtige Räume . . . . . S 9.—  
für jeden weiteren tarifpflichtigen Raum . . . . . S 6.—  
Arbeitspreis je kWh . . . . . S —.50

### Tarif II (H 35) (Wahlstarif):

Grundpreis je Monat  
für einen tarifpflichtigen Raum . . . . . S 9.—  
für zwei tarifpflichtige Räume . . . . . S 13.50  
für jeden weiteren tarifpflichtigen Raum . . . . . S 7.50  
Arbeitspreis je kWh . . . . . S —.35

## 2. Gewerbetarif (G)

### a) für Lichtstrom:

Grundpreis je Monat  
für die ersten 100 Watt des Tarifanschlußwertes . S 13.50  
Grundpreis je Monat  
für je angefangene 50 Watt des weiteren Tarif-  
anschlußwertes . . . . . S 4.80  
Arbeitspreis je kWh . . . . . S —.50

### b) für Kraftstrom:

Grundpreis je Monat  
für die ersten 500 Watt des Tarifanschlußwertes . S 19.—

Grundpreis je Monat  
für je 500 Watt des weiteren Tarifanschlußwertes S 13.—  
Arbeitspreis je kWh . . . . . S —.50

## 3. Landwirtschaft (L)

### Tarif I (L 50):

Grundpreis je Monat für die ersten drei Hektar  
der tarifpflichtigen Nutzungsfläche . . . . . S 16.50  
Grundpreis je Monat für jedes weitere Hektar . . . . . S 2.20  
Arbeitspreis je kWh . . . . . S —.50

### Tarif II (L 35) (Wahlstarif):

Grundpreis je Monat für die ersten drei Hektar  
der tarifpflichtigen Nutzungsfläche . . . . . S 21.—  
Grundpreis je Monat für jedes weitere Hektar  
der tarifpflichtigen Nutzungsfläche . . . . . S 2.50  
Arbeitspreis je kWh . . . . . S —.35

## 4. Kleinstabnehmerstarif (K)

Arbeitspreis für Lichtstrom je kWh . . . . . S 2.50  
Arbeitspreis für Kraftstrom je kWh . . . . . S 1.40  
Arbeitspreis für Licht- und Kraftstrom (Mischpreis) S 2.—

Wir wissen, daß die Zurücknahme des von uns bisher eingeräumten Nachlasses an sich keine Freude auslösen kann, doch sind wir überzeugt, bei unseren Stromabnehmern in Hinblick auf die auch für unsere Gesellschaft nun einmal zwingend gegebenen Kostenverhältnisse, denen wir uns nicht entziehen können, bei sachlich-nüchternen Betrachtungsweise Verständnis zu finden. Dies wird um so leichter fallen, als die Wertschätzung für elektrische Energie in richtiger Erkenntnis mehr und mehr zunimmt und ihre Preise überall dort, wo sie sich im Wettbewerb mit anderen Energieträgern behaupten muß, zum Beispiel beim Elektroherd gegen den Holz- und Kohleherd, beim Elektromotor gegen den Dieselmotor usw., weitaus kostengünstiger sind.

Das Verständnis unserer geschätzten Stromabnehmer wird uns um so mehr erhöhte Leistungsverpflichtung sein, als eine gesicherte Stromversorgung im Zuge des Bedarfsanstieges für unsere Wirtschaft und ihre Wettbewerbsfähigkeit lebenswichtig, für jeden Haushalt, für jeden Bauernhof und für jede gewerbliche Werkstatt, wo immer Menschen wohnen und arbeiten, unentbehrlich ist und deshalb ein gemeinsames Interesse von uns allen darstellt.

Klagenfurt, 31. Dezember 1956.

# KÄRNTNER ELEKTRIZITÄTS-AKTIENGESELLSCHAFT

## Nove osebne izkaznice

S 1. februarjem bo v naši državi uvedena nova osebna izkaznica, ki bo morda še tekom tega leta dopuščena tudi kot potno dovoljenje za prekoračenje meje v posamezne evropske dežele. Ministrski svet je na svoji torkovi seji določil pristojbine za izstavitev teh izkaznic, ki bodo znašale 6 šilingov za osebo.

Nove izkaznice bodo izstavljal pristojna okrajna glavarstva odnosno policijske oblasti. Za doseg izkaznice je potrebno, da se bo prosilec osebno zglasil na pristojnem uradu ter predložil naslednje dokumente: rojstni list, prijavnico, potrdilo o državljanstvu, 2 sliki in 1 kolek za 6 šilingov. Urad bo izkaznico po možnosti takoj izstavil.

## Ta teden brez smrtnih žrtev v prometu

Izgleda, da so vozači avtomobilov in motornih koles, pa tudi vozači mopedov in koles v zimskem času bolj previdni. To pa zato, ker vedo, da je sneg in led gladek in da pri tem ne smejo prehitro voziti, ker je bolj nevarno. Vsekakor bi se tega morali zavedati tudi v poletnih mesecih, ko številka prometnih nesreč močno naraste, ne zaradi gladkih cest, ampak zaradi obremenjenosti cest s prometom.

Pretekli teden na Koroškem ni bilo nobene smrtno žrtve prometa. V Avstriji se je primerilo 807 prometnih nesreč, pri tem je bilo 412 poškodovanih in 17 mrtvih. V 17 primerih so ugotovili pobeg odgovornih vozačev, v 23 primerih pa je bil šofer pijan. Na Koroškem je bilo 64 prometnih nesreč, pri katerih so zabeležili 26 ranjenih. Ostali so bili nepoškodovani odnosno so odnesli le lažje praske.

# RADIO PROGRAM

## RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.

Vsakodnevne oddaje: 6.00 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjini magacin — 11.00 Dobro razpoloženi dopoldne — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.03 Pestro mešano — 13.00 Opoldanski koncert — 18.00 Sami šlagerji — 19.05 Dober večer dragi poslušalci — 19.30 Odmev časa.

### Sobota, 19. januar:

5.35 Alpski zvoki — 8.45 Širni pisani svet — 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (slov.) — 15.00 Pozdrav nate — 16.15 Odlični izbor — 17.10 Ljudska godba — 17.40 Pogovarjamo se z znanstveniki — 17.55 Iz parlamenta — 18.10 Po dolinah in planinah naša pesem se glasi (slov.) — 20.30 Smejoča se alpska dežela.

### Nedelja, 20. januar:

6.10 Pestra glasbena oddaja — 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 8.05 Oddaja za kmete — 9.00 Melodije, ki nikdar ne zatonejo — 11.05 Veselo petje — veselo igranje — 13.45 Pustne burke — 14.30 Pozdrav nate — 19.00 Športna poročila — 19.45 Z zagonom in dobro voljo — 20.15 Zieherrejeva opereta: „Ptičar“.

### Ponedeljek, 21. januar:

5.35 Alpski zvoki — 8.45 Zapiski iz domovine — 14.00 Poročila, objave. Za našo vas (slov.) — 16.45 Znanje za vse — 17.15 Zabavna glasba — 18.45 Poje ženski vokalni kvartet (slov.) — 20.16 Srečanje v ponedeljek zvečer — 20.45 Brati in razumeti.

### Torek, 22. januar:

5.35 Kmečka godba — 8.45 Naše zdravje — 14.00 Poročila, objave. Zdravniški vedež: Glavobol (slov.) — 16.00 Slavnimi umetniki — 16.40 Oddaja za žene — 17.10 Kulturna poročila — 17.40 Mali ansambel — 18.15 Vodilni možje Amerike — 19.15 Lepe žene iz 1001 noči — 20.16 Puccini: „Gianni Schicchi“, opera.

### Sreda, 23. januar:

5.35 Alpski zvoki — 8.45 Iz ženskega sveta — 14.00 Poročila, objave. Iz domačih ga-

jev (slov.) — 16.15 Otroška ura — 16.45 Znanje za vse — 17.10 Kulturna poročila — 17.15 Lepa pesem — 17.35 Priljubljeni pevci — poznani šlagerji — 18.15 Pesmi in glasba iz Koroške — 18.45 Okno v svet — 20.16 Revija dobre volje.

### Četrtek, 24. januar:

5.35 Kmečka godba — 8.45 Avstrijci v inozemstvu — 14.00 Poročila, objave. Z mikrofonom R. C. v Bistrici pri Pliberku. Obisk pri camarju (slov.) — 15.45 Oddaja za žene — 17.15 Glasbeno srečanje — 17.40 Mali ansambel — 19.05 Vesela Persilova oddaja — 20.16 Piha veter iz zasneženih hribov (slušna igra).

### Petek, 25. januar:

5.35 Alpski zvoki — 8.45 Domovina in čas — 14.00 Poročila, objave. Za naše malčke (slov.) — 16.30 Otroci, mi pojemo — 16.45 Znanje za vse — 17.15 Zabavni koncert — 17.40 Mali ansambel — 18.40 Tako si pridobimo simpatijo — 18.45 Narodne pesmi in glasba — 20.20 „Državni udar“, slušna komedija.

## RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

### Sobota, 19. januar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 11.00 Igra harmonikarski zbor „Kajuh“ — 11.30 Domače napeve izvajajo mariborski ansambli — 12.30 Kmečka univerza — 12.40 Zabavne melodije — 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 18.00 Okno v svet — 18.30 Jezikovni pogovori — 20.00 Veseli večer.

### Nedelja, 20. januar:

6.00 Poskočne in domače melodije za prijetno nedeljsko jutro — 9.00 Slovenske narodne in umetne pesmi — 13.30 Za našo vas — 14.00 Zeleli ste — poslušajte! — 16.00 Preveč in premalo korajže — 16.30 Glasbeni mozaik — 18.30 Melodije za razvedrilo — 20.00 Radio-variete (posnetki javne zabavne glasbene oddaje Radia Zagreb).

### Ponedeljek, 21. januar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 11.37 Narodne in poskočne melodije — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Pisan spored zabavnih melodij — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 15.40 Utrinki iz literature — 16.00 V svetu opernih melodij — 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku — 18.00 Družinski pogovori — 20.20 Simfonični koncert Slov. Filharmonikov.

### Torek, 22. januar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 8.00 Operetne melodije — 8.50 Pihalne godbe izgrajo — 10.30 Jezikovni pogovori — 10.45 Melodije za razvedrilo — 11.15 Za dom in žene — 12.00 Koroške in Beneške narodne — 12.30 Kmečka univerza — 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 18.00 Športni tednik — 20.10 Narodne pesmi iz Bosne in Hercegovine poje Ljubljanski komorni zbor.

### Sreda, 23. januar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 11.00 Bratuž E. poje narodne pesmi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedre melodije — 13.30 Pesmi jugoslovanskih narodov — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 15.40 Utrinki iz literature — 18.45 Iz zakladnice samospjevov — 20.00 Weber: Čarostrelec, opera v 3. dejanjih.

### Četrtek, 24. januar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 11.00 Pesmi za malčke — 12.00 Lahek opoldanski glasbeni spored — 12.30 Kmečka univerza — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 16.00 Z našimi solisti in skladatelji — 18.45 Poje zbor „France Prešeren“ iz Kranja — 20.10 Javni četrtkov večer domačih pesmi in napevov.

### Petek, 25. januar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 8.00 Slovenske in dalmatinske pesmi poje Ljubljanski komorni zbor — 10.16 Popevke in ritmi — 11.00 Za dom in žene — 12.00 Vaški kvintet in Zadovoljni Kranjci vam igrajo in pojo — 12.30 Kmetijski nasveti — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 15.40 Utrinki iz literature — 17.10 Za športnike — 18.15 Slovenske narodne poje vokalni kvintet — 20.55 Lepe melodije.